

Rapport | 2026-02-19

Analys av Södertälje kommuns beredskapsnivå enligt KDU

Projekt Aegis, Öppen version

Sammanfattning

Bakgrund

År 2015 gav regeringen myndigheter i uppdrag att återuppta planeringen för totalförsvaret, mot bakgrund av det förändrade säkerhetspolitiska läget i Sverige och dess närområde. För att möta de utmaningar som finns med totalförvarsplaneringen genomförde Västerås stad Projekt 32 under hösten 2024. Syftet var att mäta stadens nuvarande förmåga vid höjd beredskap, ta fram en målnivå för vilken beredskap som är ändamålsenligt och ta fram förslag på åtgärder för att höja förmågan till år 2030. 2025 beslutades att analys enligt KDU, med en planeringshorisont mot 2030, skulle göras även i Södertälje, med projektnamnet Aegis. Västerås stad fick uppdraget att projektleda arbetet.

Metod och avgränsning

Projektet har utgått från MSB:s krigsduglighetsmodell (KDU). KDU-verktyget är ett strategiskt verktyg som stödjer organisationer i att planera, fastställa och följa upp mål för sin krigsorganisation. Verktyget mäter krigsdugligheten inom fyra dimensioner, som var och en bedöms på en femgradig skala.

Data har insamlats i intervjuer under hösten 2025, av en projektgrupp bestående av tre intervjuare från Västerås stad samt fyra från Södertälje kommuns säkerhetsavdelning. Uppgifterna har bearbetats i en bedömningsmall och därefter har uppskattade KDU-värden tagits fram.

Analysen av krigsduglighet avgränsas i rapporten till Södertälje kommuns förvaltningsorganisation. Kommunförvaltningens behov kommer att ligga till grund som en planeringsförutsättning när Telgekoncernen vid ett senare skede ska bedöma och planera sin förmåga. Telgekoncernen har däremot varit en del av analysen av tillkommande krigsuppgifter och utökade uppdrag vid höjd beredskap. I kostnadsestimaten ingår ej beräkningar för övergripande insatser för att trygga elförsörjning, fjärrvärme eller redundant infrastruktur för it.

Resultatredovisning

I resultatredovisningen av kontorens krigsduglighet framkommer kontorsspecifika åtgärdsbehov, men det kan ändå konstateras att många behov bottnar i samma grundläggande förutsättningar som behöver utvecklas.

En långsiktig utveckling av kommunens beredskapsnivå kommer därmed att ställa krav på såväl verksamhetskontor som kommunstyrelsens kontor. Detta kommer att konkretiseras i kommande handlingsplan. Inför detta arbete har projektet urskilt ett antal centrala utmaningar för att höja krigsdugligheten för kommunförvaltningen som helhet.

Alla verksamheter är på olika sätt beroende av energiförsörjning. Vid exempelvis bortfall av el utgör tillgången till reservkraft en central resurs som väsentligt ökar krigsdugligheten. Det är också centralt att uppvärmning av fastigheter fungerar, som till största delen sker via fjärrvärme och behöver säkerställas eller hanteras via alternativ värmekälla vid bortfall. Ytterligare en central resurs är tillgång till vatten. Samverkan med Telgebolagen behövs för planering avseende el- och vattenförsörjning.

Avbrott i försörjningskedjor är en kännbar påfrestning för kommunförvaltningens verksamheter. För att nå långsiktig redundans behöver alla avtal ses över för att öka leveranssäkerhet även vid höjd beredskap. Projektet ser också behov av att en modell för finansiering av nödvändiga resurser skapas, som tillgodoser en jämn fördelning i verksamheterna.

Det finns ett fortsatt behov av att utbilda och informera om allmän tjänsteplikt inom alla verksamhetskontor. Detta är en central grund för att säkerställa att personal fortsätter komma till sin arbetsplats och förstår sitt uppdrag i höjd beredskap.

Ett fortsatt och fördjupat arbete med risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetshantering krävs för att stärka kommunförvaltningens förmåga att hantera störningar i höjd beredskap. Alla verksamheter behöver säkerställa att reservrutiner görs kända bland medarbetare. Genom att kartlägga sårbarheter och risker, samt planera för att upprätthålla verksamheten skapas en grund för att sedan öva verksamheten. Systematisk övning kommer sedan kunna ge upphov till ytterligare förbättringsåtgärder.

Södertäljes geografi, med en kanal som delar staden, utgör en särskild utmaning som lyfts av flera verksamheter. För att kunna ha förutsättningar att bedriva verksamhet på båda sidor kanalen kan det komma att krävas särskilda investeringar, vilket kan vara kostnadsdrivande. Likvärdiga förutsättningar för den verksamhet som bedrivs i kommundelarna som i centrala staden behöver också säkerställas.

Den kunskap och förmåga som övas i det pågående stabsledningsarbetet, där styrdokument för ledning av kriser i fredstid och höjd beredskap tillkommer, är grundläggande för kommunförvaltningens förmåga att hantera ledningen i en krigssituation. Det är centralt att en utbildnings- och övningsplan specifikt för ledning under både kris och krig tas fram, och att utbildning och övningar genomförs under kommande år.

Projektet har identifierat både tillkommande och utökade krigsuppgifter som behöver omhändertas för att kommunen ska höja sin förmåga att hantera det väpnade angreppet och dimensionera för hela hotskalan. De tillkommande och utökade uppgifterna kommer att ställa ojämnt fördelade krav och föreslås hanteras inom ordinarie beredskapsplanering. Arbetet behöver därför omhändertas av varje enskilt kontor med kartläggning, analys och åtgärder för att öka förmågan.

Projektet bedömer att fler personella resurser kommer att krävas för planering och genomförande av kommunens förmågehöjning. Förstärkning bör göras både avseende centrala samordnande resurser, och inom förvaltningskontor. För att kommunen ska klara de krav som kriget ställer på organisationen, bör även en signalskyddsorganisation upprättas.

Slutligen bör statliga utredningars betydelse, såväl pågående som avslutade, lyftas. Upprustningen av det civila försvaret innebär stora nationella utmaningar och avsevärda kostnadsökningar. En ny lag som ska ersätta LEH (Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap), med tillhörande förslag på modell för finansiering och utredningar kring försörjningsberedskap föreslås från 2027. Successiva förändringar i Hälso- och sjukvårdslagen träder i kraft under 2026 - 2027, som bland annat förtydligar ansvar att bistå andra kommuner och regioner vid höjd beredskap samt att lagerhålla sjukvårdsprodukter. För kommunen är det långsiktigt av betydelse hur resurstilldelning av statliga medel kommer ske, samt vilket stöd man kan förvänta sig utifrån nationell lagerhållning och regional samordning genom länsstyrelserna.

Exempelvis föreslås att kontoren behöver utveckla och förstärka:

- övning och utbildning,
- kontinuitetshantering,
- tillgång till personella resurser och
- förnödenheter för att klara avbrott i kritiska beroenden under tre dagar.

Projektet föreslår därför att vissa kommunövergripande åtgärder omhändertas av kommunstyrelsens kontor:

- Framtagande av budgetmodell för finansiering av åtgärder
- Utveckling av APT-material avseende allmän tjänsteplikt
- Utvecklingsplan för robust nödvattenförsörjning
- Utvecklingsplan för robust energiförsörjning och drivmedelslager
- Övergripande funktion för utbildning och övning med stöd för utveckling av verksamhetskontorens planer
- Tillskapa forum för samverkan utifrån det geografiska områdesansvaret
- Utredda förutsättningar för införande av redundant system för samband
- Utredda och kravställa utformning av kommunkoncerngemensamma alternativa verksamhetsställen, skyddade utrymmen och ledningsplatser
- Stödja verksamhetskontorens och bolagens arbete med samband och ledningsplatser
- Utredda förutsättningar för central lagerhållning
- Samordna arbetet med framtagande av krigsorganisation, inklusive krigsplaceringar
- Stärka säkerhetsskyddstjänsten med materiel och personal.
- Inkludera en totalförsvarsbedömning som en obligatorisk del av tjänsteskrivelser
- Skapa kompletterande ägardirektiv för de kommunala bolagen, för höjd beredskap.
- Stärka den centrala krisledningen genom tydligt utpekande av ansvarsfördelning, budget för utbildning och material.
- Säkerställa att totalförsvarets behov beaktas i Mål och budget samt styrdokument

Uppskattad kostnad för förmågehöjning till 2030

Sammantaget uppskattas kostnaderna för investeringar till ca 115 Mkr och driftskostnaderna till ca 64 Mkr. Merparten av kostnaderna är för kommunövergripande åtgärder.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	6
1.1 Syfte	6
1.2 Avgränsning	7
1.3 Disposition	7
2. Metod	7
2.1 MSB:s matris för att mäta nivå av krigsduglighet	8
3. Centrala utgångspunkter för analysen	11
3.1 Grundläggande antaganden	11
3.2 Lagstiftning	15
3.3 Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 - 2030	19
3.4 Personella resurser krävs för arbetet med förmågehöjning	20
3.5 Tillkommande krigsuppgifter	20
3.6 Utökade uppgifter vid händelse av höjd beredskap	20
3.7 Målbild	21
3.8 Kostnadsestimat	21
4. Resultatredovisning	22
4.1 Kommunens organisation	22
4.2 Redovisning av åtgärdsbehov	22
5. Tillkommande krigsuppgifter och utökade uppgifter i höjd beredskap	47
6. Sammanfattande kostnadsestimering	49
Avslutande ord	50
Bilaga 1. Utökade uppgifter vid höjd beredskap och tillkommande krigsuppgifter	51

1. Inledning

År 2015 gav regeringen myndigheter i uppdrag att återuppta planeringen för totalförsvaret, mot bakgrund av det förändrade säkerhetspolitiska läget i Sverige och dess närområde. Totalförsvaret består av det militära och det civila försvaret, där syftet är att skapa förutsättningar för hela landet att samverka för att försvara Sverige. Totalförsvaret omfattar alla åtgärder och den verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig, samt för att kunna hantera en situation med höjd beredskap.

För att möta de utmaningar som finns med totalförsvarsplaneringen genomförde Västerås stad projektet Projekt 32 under hösten 2024. Syftet var att mäta stadens nuvarande förmåga vid höjd beredskap, ta fram en målnivå för vilken beredskap som är ändamålsenligt och ta fram förslag på åtgärder för att höja förmågan till år 2030. Projekt 32 utgick från MSB:s krigsduglighetsmodell (KDU)¹. Projektmodellen har sedan dess använts i ytterligare två kommuner och har således visat sig vara skalbar oavsett kommunstorlek. 2025 beslutades att använda modellen, med en planeringshorisont mot 2030, även i Södertälje, med projektnamnet Aegis. Västerås stad fick uppdraget att projektleda arbetet.

Aegis har ett tudelat syfte. Det ena är att ge Södertälje kommun förutsättningar att utveckla arbetet med civilt försvar och öka motståndskraften. Det andra är att i samverkan med Sveriges kommuner och regioner (SKR) överföra kunskap om metoden för krigsduglighet. Detta för att möjliggöra en bred nationell spridning och implementering i landets övriga kommuner.

De långsiktiga effektmålen för projekt Aegis innebär att Södertälje kommun fram till 2030:

- stärker de kommunala verksamheternas beredskap och motståndskraft genom att identifiera och minska sårbarheter samt säkerställa att samhällsviktiga verksamheter kan fortgå vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.
- förbättrar verksamheternas förmåga att hantera och återhämta sig från störningar genom att implementera åtgärder som minskar deras kritiska beroenden.
- säkerställer att kommunen på ett effektivt sätt kan utföra sina krigsuppgifter genom tydlig ansvarsfördelning och förbättrad samordning mellan verksamheterna.
- minimerar risken för störningar i samhällsviktiga tjänster genom att ha en tydlig plan för vilka verksamheter som kan pausas och vilka resurser som kan omfördelas vid höjd beredskap.

1.1 Syfte

Föreliggande rapport är en sammanställning av den analys av kommunförvaltningens beredskapsnivå som genomförts med KDU-modellen. Rapporten ska besvara följande:

- Kommunförvaltningens beredskap att upprätthålla verksamheten, från störda förhållanden till höjd beredskap
- Svagheter i verksamheternas förmåga att hantera avbrott i kritiska beroenden och framtagande av en målbild för motståndskraft i händelse av höjd beredskap
- Identifiering och kartläggning av utökade uppgifter vid höjd beredskap och kommunens tillkommande krigsuppgifter
- Förslag på åtgärder och kostnadsestimering för att öka förmågan

¹ Se vidare i kapitel 2.

Rapporten ska utgöra ett underlag i arbetet med beredskapshöjande åtgärder fram till 2030 i Södertälje.

1.2 Avgränsning

Analysen av krigsduglighet avgränsas i rapporten till Södertälje kommuns förvaltningsorganisation. Kommunförvaltningens behov kommer att ligga till grund som en planeringsförutsättning när Telgekoncernen vid ett senare skede ska bedöma och planera sin förmåga. Telgekoncernen har däremot varit en del av analysen av tillkommande krigsuppgifter och utökade uppdrag vid höjd beredskap. I kostnadsestimaten ingår ej beräkningar för övergripande insatser för att trygga elförsörjning, fjärrvärme eller redundant infrastruktur för it.

1.3 Disposition

Rapporten inleds med en beskrivning av metoden för att analysera krigsduglighet (KDU) och centrala utgångspunkter för analysen. Därefter presenteras resultatet uppdelat på förvaltningens kontor.

2. Metod

Att planera för en krigsorganisation medför utmaningar vad gäller osäkerhet angående påfrestningar och uthållighet. Ett sätt att hantera dessa osäkerheter är att arbeta med antaganden om hur krigsorganisationen ska se ut och vad den ytterst ska klara av. Det innebär att göra kvalificerade gissningar i frågor där det för ögonblicket saknas kontrollerbara fakta. MSB:s KDU-verktyg erbjuder en modell, för att med antaganden som grund, uppskatta nuvarande nivå på krigsduglighet, beräkna kostnaderna för att höja nivån och välja ambitionsnivå. Verktuget mäter krigsdugligheten inom fyra dimensioner, som var och en bedöms på en femgradig skala. Detta skapar en strukturerad metod för att utveckla och bedöma förmågan i olika verksamheter.

För att få underlag för bedömningen har data insamlats i intervjuer under hösten 2025, av en projektgrupp bestående av tre intervjuare från Västerås stad samt fyra från Södertälje kommuns säkerhetsavdelning. Intervjuguiden innefattar faktorer som bedömts som relevanta för krigsdugligheten. Urvalet till intervjuer gjordes av respektive kontor utifrån en föreslagen lista på funktioner. Utifrån det första urvalet har ytterligare behov av intervjuer identifierats och genomförts för kompletterande material. Därefter har materialet bearbetats och analyserats i KDU-verktygets bedömningsmall, där en bedömning av KDU-nivå sker enligt indikatorer. En beskrivning av KDU-verktygets dimensioner och nivåer följer nedan.

2.1 MSB:s matris för att mäta nivå av krigsduglighet

KDU	Personal-uppfyllnad	Utbildad och övad	Lokaler och stödsystem	Styrdokument och planer
5	> 95 %	Utbildad och samövad	Komplett system, driftsatt och robust	Komplett, detaljerade och aktuella
4	80-95 %	Utbildad och delvis samövad	Alla komponenter på plats och driftsatta	Komplett och detaljerade
3	65-80 %	Utbildad och övad	Alla komponenter finns på plats	Alla delar finns på övergripande nivå
2	50-65 %	Utbildad, ej övad	Kritiska komponenter finns på plats	Kritiska delar finns på övergripande nivå
1	<50 %	Varken utbildad eller övad	Kritiska komponenter saknas	Saknas

Källa: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Den femgradiga skalan mäts enligt följande:

KDU 1: förvaltningen saknar förmåga eller har ytterst begränsad förmåga att lösa någon uppgift i en krigssituation.

KDU 2: innebär att förvaltningen har stora begränsningar att lösa sin huvuduppgift i en krigssituation. Förmåga att lösa andra uppgifter saknas.

KDU 3: innebär att förvaltningen kan lösa sin huvuduppgift, om än i begränsad utsträckning, i en krigssituation. Förmåga att lösa andra uppgifter saknas.

KDU 4: innebär att förvaltningen kan lösa sin huvuduppgift i en krigssituation. Därtill finns viss förmåga att även lösa andra uppgifter.

KDU 5: innebär att förvaltningen har full förmåga att lösa samtliga uppgifter (såväl sin huvuduppgift som tillkommande uppgifter) i en krigssituation.

Personaluppfyllnad

Denna dimension bedömer antalet individer med rätt kompetens i förhållande till vad som krävs för att upprätthålla verksamheten. Att dimensionen är uppfylld mäts i procent och beaktar bemanningsbehov över dygnet, antal skift, viloperioder samt uthållighet. Beräkningen omfattar all nödvändig personal för att säkerställa organisationens förmåga att fullfölja sina uppgifter under krigsförhållanden. De fyra dimensionerna mäts enligt följande:

KDU 1 motsvarar en personaluppfyllnad på mindre än 50 procent.

KDU 2 motsvarar en personaluppfyllnad mellan 50-65 procent.

KDU 3 motsvarar en personaluppfyllnad mellan högre än 65-80 procent.

KDU 4 en personaluppfyllnad mellan högre än 80-95 procent.

KDU 5 motsvarar en personaluppfyllnad högre än 95 procent.

Utbildning och övning

Denna dimension avser den utbildning och övning som krävs för att förvaltningen ska kunna utföra sina uppgifter under höjd beredskap. Bedömningen sker på gruppnivå och inte utifrån enskilda individers färdigheter. För att nå en hög nivå krävs att hela organisationen är välutbildad och övad, både internt och med externa aktörer, vilket säkerställer beredskap för både planerade och oplanerade situationer som kan uppstå vid höjd beredskap.

KDU 1 motsvarar ingen förmåga och huvuddelen av personalen kan inte lösa sina uppgifter.

KDU 2 motsvarar att förvaltningen behärskar grundläggande rutiner men huvuddelen av personalen har endast förmåga att enskilt lösa sin uppgift men saknar förmåga att fungera som en organisation.

KDU 3 motsvarar att förvaltningen behärskar rutiner, är övad (men inte samövad) i alla huvuduppgifter och kan lösa dem i formella (förberedda) situationer.

KDU 4 motsvarar att förvaltningen är samövad och kan fungera i tillämpade (oförberedda) situationer i allt väsentligt motsvarande en krigssituation.

KDU 5 motsvarar att förvaltningen framgångsrikt kan lösa sina uppgifter under förhållanden som fullt ut motsvarar en krigssituation.

Lokaler och stödsystem

Dimensionen Lokaler och stödsystem avser de lokaler, förnödenheter, transportmöjligheter och tekniska stödsystem som förvaltningen behöver för att fungera effektivt. För att uppnå högsta nivå ska lokaler och stödsystem vara kompletta, fullt fungerande och testade för att kunna tillgodose förvaltningens behov under höjd beredskap.

KDU 1 innebär att förvaltningen har begränsad tillgång eller omfattande brister gällande lokaler och ledningsplats, material saknas eller har omfattande brister, stödsystem saknas eller har omfattande brister. Förmågan att lösa uppgifter saknas eller är ytterst begränsad.

KDU 2 motsvarar att förvaltningen har lokaler/ledningsplats med begränsad funktionalitet och att lokaler och anläggningar finns men är inte kompletta eller dimensionerade för krigsorganisationens behov. Material och resurser finns men är inte kompletta eller dimensionerade för krigsorganisationens behov. Stödsystem finns men är inte kompletta eller dimensionerade för organisationens uppgifter. Stora begränsningar finns i förmågan att lösa huvuduppgifter eller övriga uppgifter.

KDU 3 innebär att förvaltningen har ordinarie ledningsplats samt alternativt ledningsplats. Lokaler och anläggningar är kompletta och i huvudsak dimensionerade för krigsorganisationens behov. Material och resurser är kompletta och i huvudsak dimensionerade och provade på komponentnivån för krigsorganisationens behov. Stödsystemen är kompletta och i huvudsak dimensionerade och validerade på komponentnivån för organisationens behov. Begränsningar finns i förmågan att lösa huvuduppgifter och stora begränsningar i förmågan att lösa övriga uppgifter.

KDU 4 innebär att förvaltningen har tillräckligt många ledningsplatser inklusive eventuellt mobila ledningsplatser. Lokaler och anläggningar är kompletta, dimensionerade och validerade på komponentnivå för krigsorganisationens behov. Materiel och resurser är kompletta, dimensionerade och prövade för krigsorganisationens behov. Stödsystemen är kompletta och i huvudsak dimensionerade och validerade för krigsorganisationens behov. Förmåga att lösa huvuduppgifter men begränsad förmåga att lösa övriga uppgifter.

KDU 5 innebär att förvaltningen har tillräckligt med ledningsplatser inklusive mobila ledningsplatser och dessa är iordningställda eller kan på känt sätt iordningställas och ha 90 dagars uthållighet. Ledningsplatserna och deras utrustning är kända, utbildade, övade och testade. Lokaler och anläggningar är kompletta, dimensionerade och fullt validerade för krigsorganisationens behov. Materiel och resurser kompletta, dimensionerade och fullt prövade för krigsorganisationens behov. Organisationen har tillräckligt med stödsystem för att kunna lösa samtliga krigsuppgifter. Systemen är kompletta, dimensionerade och fullt validerade för krigsorganisationens behov. Förmåga att lösa huvuduppgifter samt tillkommande uppgifter.

Styrdokument och planer

Denna dimension bedömer kvalitet och aktualitet i de styrdokument som reglerar organisationens agerande vid höjd beredskap. Det omfattar föreskrifter, rutiner, processbeskrivningar och instruktioner som krävs för att förvaltningen ska nå sina mål. En hög nivå innebär att dokumenten är fullständiga, detaljerade och nyligen uppdaterade, vilket gör att organisationen kan agera effektivt och samordnat under höjd beredskap.

KDU 1 motsvarar att styrdokument och planer saknas eller finns i mindre omfattning i förvaltningen och förvaltningen har en oklar förmåga att lösa sina uppgifter.

KDU 2 motsvarar att kritiska styrdokument och planer är kompletta på en övergripande nivå (ledningsnivå) samt är upprättade och reviderade för högst tre år sedan. Förvaltningen har stora begränsningar i förmågan att lösa uppgifter.

KDU 3 motsvarar att styrdokument och planer är kompletta på en övergripande nivå samt upprättade eller reviderade för högst tre år sedan. Kompletta planer saknas på verksamhets- eller enhetsnivå. Begränsad förmåga att lösa uppgifter.

KDU 4 innebär att styrdokument och planer är kompletta på detaljnivå samt upprättade eller reviderade för högst tre år sedan, på såväl lednings-, verksamhets- som enhetsnivå. Förmåga att lösa huvuduppgifter, men begränsad förmåga i övriga uppgifter.

KDU 5 innebär att styrdokument och planer är kompletta på detaljnivå samt upprättade eller reviderade för högst ett år sedan, på såväl lednings-, verksamhets- som enhetsnivå. Förmåga att lösa samtliga uppgifter.

3. Centrala utgångspunkter för analysen

Som konstaterats ovan råder det stor osäkerhet kring hur ett krig faktiskt skulle påverka den kommunala förvaltningen i praktiken, och därför behöver antaganden göras. Som en grund för arbetet med intervjuer och analysmodeller finns därför ett antal antaganden (se avsnitt 3.1) om hur ett krig kan påverka kommunen. Antagandena grundar sig i dokument som på olika sätt utgör planeringsunderlag för totalförsvaret. Till dessa kommer även relevant lagstiftning. Projektet gör i enlighet med KDU-modellen kvalificerade gissningar där information saknas och antagandena kommer att följas upp vid ett senare skede. Detta möjliggör ett strukturerat arbetssätt under osäkra förhållanden. Utöver antaganden och lagstiftning finns ett antal övriga centrala utgångspunkter som legat till grund för analysen.

I detta kapitel presenteras inledningsvis antaganden och relevant lagstiftning, och därefter övriga utgångspunkter.

3.1 Grundläggande antaganden

Väpnat angrepp

Ett väpnat angrepp utgör den dimensionerande faktorn för Södertälje kommuns civila försvar. Södertälje kommun ska förbereda och planera för att kunna möta och hantera ett krig i Europa, med allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet, under en period om minst tre månader. Denna tremånadersperiod syftar till att ge samhället tid för omställning till krigstida förhållanden, inklusive anpassning av produktionsförutsättningar och varuflöden, för att kunna hantera en längre period av säkerhetspolitisk kris eller krig.

Under denna period antas att Sverige befinner sig i krig, där krigshandlingar förekommer på svenskt territorium och präglas av både högintensiva strider och perioder med lägre stridsintensitet samt sabotage. Antagandet inkluderar även att civil infrastruktur och civilbefolkning inte undantas från väpnade angrepp, utan betraktas som legitima mål av angriparen, trots att detta innebär överträdelser av folkrättsliga regler. Dessutom beaktas risken för långvariga strömbrott som kan pågå från dagar till veckor och påverka stora delar av landet.

CBRN-hot

Angriparen förfogar över CBRN-stridsmedel (kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära), och användningen av dessa kan inte uteslutas. Dessa medel kan användas både dolt och med hjälp av vapenbärare. Utsläpp av toxiska ämnen kan ske genom sabotage eller genom avsiktlig bekämpning av industrianläggningar och lager.

Dessa antaganden innebär att Södertälje kommun behöver vara förberedd på att hantera CBRN-hot. Det kräver att personal har tillgång till adekvat skyddsutrustning samt utbildning för att kunna skydda sig själva och hantera farliga ämnen på ett säkert sätt.

Internflyktingar

Vid ett krig kan omfattande befolkningsrörelser förväntas. Rörelserna kan omfatta både beordrade evakueringar från myndigheterna och spontana flykter, där individer själva väljer att lämna sina hem på grund av pågående eller förestående stridshandlingar i landet.

En realistisk uppskattning skulle vara att Södertälje kommuns befolkning ökar med 15 procent av individer som flyr österifrån. Detta innebär en ökning av 2500 personer baserat på 2023 års

statistik. Detta antagande gör det möjligt att kategorisera resurser och insatser på ett mer hållbart sätt.

Södertälje kan även komma att fungera som en tillfällig mellanlandning för de som fortsätter till säkrare områden längre västerut.

Av de förväntade 2500 evakuerade kan Södertälje kommun, baserat på erfarenheter från mottagandet av ukrainska flyktingar till Sverige, räkna med att cirka hälften kommer att vara barn, en fjärdedel kvinnor och en fjärdedel äldre. Dessa proportioner ger vägledning för planeringen av mottagnings- och inkvarteringsresurser. Gruppens särskilda behov av vård, barnomsorg och andra sociala insatser behöver vara en central del av Södertälje kommuns krigsplanering.

Det är även viktigt att beakta att inte alla som flyr kommer att stanna i Södertälje, många kan fortsätta till andra delar av landet. Genom att anta en befolkningsökning på 15 procent skapas ett planeringsunderlag som tar hänsyn till kommunens resurser utan att ställa orimliga krav på ekonomin eller infrastrukturen.

Utrymning

Beordrade utrymningar kan beslutas av Länsstyrelsen och innebär att personer inom ett specifikt område måste evakueras om området har blivit, eller riskerar att bli, utsatt för stridshandlingar. En utrymning kan också vara nödvändig om den krävs för att skydda befolkningen eller om militära insatser av stor betydelse behöver genomföras i området vilka skulle försvåras utan en utrymning.

För Södertälje kommun innebär detta ett behov av att utveckla en förmåga att effektivt verkställa sådana utrymningsbeslut av begränsade områden i kommunen. Kommunen måste kunna både utrymma sina egna invånare och erbjuda inkvartering för personer som utrymmts från andra delar av landet där utrymningsorder har utfärdats. Detta ställer krav på att Södertälje kommun har tillräcklig logistisk kapacitet och nödvändig infrastruktur för att snabbt kunna ta emot, organisera och stödja de utrymda.

Cyberattacker

Cyberattacker är ett kraftfullt verktyg som statliga aktörer kan använda som en del av sina militära maktmedel eller som andra aktörer kan använda för att nå ett resultat. Sådana attacker kan riktas mot både civila och militära mål och kan klassificeras som väpnade angrepp beroende på omfattning och konsekvenser. Statliga aktörer kan förbereda sig genom dolda insatser under fredstid för att kunna genomföra cyberattacker vid en säkerhetspolitisk kris eller i krig. Dessa attacker kan riktas mot kritisk infrastruktur såsom transporter, energiförsörjning och elektroniska kommunikationssystem och kan därmed orsaka omfattande samhällsstörningar som påverkar både civila och militära funktioner.

För Södertälje kommun innebär det att planeringen för civilt försvar måste ta hänsyn till att cyberattacker kan utgöra en del av ett större väpnat angrepp. Kommunen behöver stärka sin förmåga att skydda kritisk it-infrastruktur och förvaltningsars stödsystem mot cyberangrepp. Det är också avgörande att säkerställa robusta kommunikationsvägar och alternativa ledningssystem som kan fungera om primära system skulle slås ut.

Försörjningskedjor

Under ett krig kan Södertälje kommuns försörjningskedjor utsättas för allvarliga störningar vilket kan leda till en minskning av tillgången på viktiga varor och tjänster. Projektet utgår från att denna minskning kan uppgå till 50 procent vilket kan påverka tillgången på livsmedel, vatten, el,

värme, läkemedel, hälso- och sjukvårdsmateriel samt drivmedel. Störningarna kan bero på avbrott i transportvägar, blockader, cyberattacker mot logistiksystem eller bristande leveranser från externa leverantörer som själva är påverkade av konflikten. Statliga ingripanden och prioriteringar under krigstid kan också omfördela resurser vilket ytterligare försvårar försörjningen.

Dagliga störningar och avbrott i dricksvattenförsörjningen kan förväntas vilket medför allvarliga hälsorisker för invånarna. Även avloppsreningen kan påverkas vilket kan leda till miljörisker och förorening av vattentäkter som används för dricksvattenproduktion.

Det är därför avgörande att Södertälje kommun i förväg identifierar sina kritiska beroenden och upprättar en plan för att hantera en försämrad tillgång till försörjningskedjorna med 50 procent. Detta innefattar att etablera nödvändiga lager av livsmedel och andra kritiska resurser samt att säkerställa alternativa lösningar för vattenförsörjning och avloppshantering.

Perspektivet Nato

Sveriges inträde i Nato innebär ett åtagande att uppfylla de krav som ställs på medlemsländer enligt Artikel 3 i Nordatlantiska fördraget. Artikeln understryker vikten av att varje medlemsland ska ha förmågan att försvara sitt territorium och sin befolkning samt bidra till det gemensamma kollektiva försvaret. Det innebär att Sverige, på alla samhällsnivåer, förväntas upprätthålla en hög grad av nationell motståndskraft och robusthet i sina samhällsviktiga verksamheter.

För kommuner innebär det ett ansvar att säkerställa kontinuiteten i samhällsviktig verksamhet. Nato har identifierat sju prioriterade civila förmågor som är avgörande för att stärka den civila motståndskraften:

- Resilient energiförsörjning
- Effektiv hantering av okontrollerade befolkningsrörelser
- Resilienta system för livsmedels- och dricksvattenförsörjning
- Hantering av masskadeutfall
- Resilienta civila kommunikationssystem
- Resilienta transportsystem
- Säkerställande av politiskt beslutsfattande och centrala ledningsfunktioner.

Ett starkt och fungerande civilsamhälle är därmed en grundläggande förutsättning för att möta såväl nationella behov som de åtaganden som följer av medlemskapet i Nato.

Värdlandsstöd

Värdlandsstöd omfattar alla åtgärder – från förberedande planering till genomförande – som syftar till att möjliggöra ett effektivt mottagande av internationellt, civilt, humanitärt eller militärt stöd från andra stater eller organisationer. Värdlandsstöd inkluderar även transitering av internationellt stöd genom en stat till en annan mottagande stat.

Sveriges medlemskap i Nato innebär ett ökat behov för Södertälje kommun att kunna ta emot och stödja utländska militära förband. En stor del av värdlandsstödet verkställs på lokal nivå, och kommunerna har ett geografiskt områdesansvar som innefattar att ge olika aktörer möjlighet till samordning inför och under fredstida kriser samt vid höjd beredskap.

Vid ett väpnat angrepp kan Södertälje kommun förvänta sig att bistå med värdlandsstöd vilket innebär att kommunen, tillsammans med andra myndigheter och Försvarmakten, erbjuder infrastruktur och tjänster som transport, logistik, inkvartering och sjukvård för att underlätta närvaron av utländska förband. Det ställer krav på att Södertälje kommun har förberedda planer och resurser för att snabbt kunna mobilisera stöd när en begäran kommer.

Kommunikation och it

Under ett krig kan Södertälje kommun förvänta sig omfattande störningar inom kommunikationsområdet. Något som påverkar kommunens förmåga att kommunicera med invånarna samt möjligheten för olika verksamheter och myndigheter att samordna sitt arbete. Det kan försvåra spridningen av korrekt och viktig information till allmänheten vilket kan leda till förvirring och osäkerhet.

Den förväntade begränsade tillgången till digital kommunikation innebär ett behov av att kunna använda analoga metoder för informationsspridning. Dessa metoder kan inkludera lokalradio, tryckta material som affischer och flygblad samt, vid behov, dörr-till-dörr-kommunikation och informationsmöten. För att säkerställa att viktig information når alla invånare, inklusive de mest sårbara grupperna, behöver kommunen ha beredskap för att implementera dessa analoga kanaler.

Dessutom krävs alternativa kommunikationsmetoder utöver mobiltelefoni för att möjliggöra samordning mellan förvaltningarna. Att i förväg etablera sådana kanaler är avgörande för att upprätthålla kritiska samhällsfunktioner och en effektiv ledningsförmåga under svåra förhållanden.

Ekonomi och betaltjänster

Vid ett krig kan störningar i de elektroniska betalsystemen och kontantflödena förväntas vilket skulle få betydande konsekvenser för Södertälje kommun. Störningarna kan orsakas av cyberattacker, elavbrott eller avbrott i den digitala infrastrukturen och påverka både enskilda individers ekonomi och kommunens möjlighet att hantera utbetalningar. Det innebär att utbetalningar av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd, som är beroende av elektroniska system, riskerar att försenas eller inte nå mottagare i tid. Många hushåll som är beroende av detta stöd har begränsade ekonomiska marginaler och skulle snabbt drabbas av en akut ekonomisk kris om stödet uteblir.

Hälso- och sjukvård

Ett pågående krig skulle medföra omfattande konsekvenser för den kommunala hälso- och sjukvården. Tillgången på medicinska resurser, såsom läkemedel och utrustning, kan bli kraftigt begränsad på grund av störningar i import och distribution. Personalkapaciteten påverkas då medarbetare kan mobiliseras för totalförsvarsuppgifter eller riskera att skadas. Vissa kan behöva omplaceras till enheter med de mest akuta vårdbehoven vilket skapar brist i andra verksamheter.

Behovet av akutvård förväntas öka dramatiskt på grund av krigsrelaterade skador vilket ökar belastningen på trauma- och intensivvårdsenheter. Kommunen behöver även förbereda sig för att evakuera vårdtagare från riskområden, särskilt bland äldre och kroniskt sjuka, vilket kräver samordning med Region Stockholm och Försvarsmakten.

Krigets psykosociala effekter påverkar både vårdpersonal och allmänhet. Personal utsätts för hög stress vid svåra vårdprioriteringar och befolkningen behöver psykosocialt stöd för att hantera krigets fysiska och emotionella påfrestningar.

Bristen på medicinsk utrustning och läkemedel kommer att kräva svåra prioriteringar och ransonering där vården fördelas efter medicinska behov. Normala vårdprinciper kan inte upprätthållas och förebyggande vård samt rehabilitering kan komma att begränsas till förmån för akuta insatser. Samtidigt behöver stöd till kroniskt sjuka och funktionshindrade fortgå om än i reducerad omfattning.

Personalbortfall

Under krig förväntas Södertälje kommun drabbas av ett personalbortfall på cirka 10 procent, vilket beaktas i beredskapsplaneringen. Detta bortfall beror på flera faktorer som påverkar kommunens arbetsförmåga. En del av personalen kan mobiliseras för totalförsvarsuppgifter utanför ordinarie arbete, och höjd beredskap innebär också en ökad säkerhetsrisk, vilket kan leda till att vissa medarbetare skadas eller hindras från att arbeta. Frånvaron kan även öka på grund av personliga och familjerelaterade skäl då anställda kan behöva prioritera säkerheten för sig själva och sina närstående. Frånvaro kan också påverkas av i vilken grad medarbetare har kunskap om allmän tjänsteplikt. Störningar i transport och infrastruktur kan dessutom hindra personal från att ta sig till sina arbetsplatser. Särskilt de som arbetar utanför kommunens gränser.

Skydd

Ett antagande om skydd för civilbefolkningen i kommunen är att det finns tillgång till skyddsrum och skyddade utrymmen i nära anslutning till de samhällsviktiga verksamheterna. Hus med robust konstruktion och en planlösning som skapar rum utan fönster och med två väggar mot utsidan är också en metod för att skapa skydd. Skyddsrum, i kombination med skyddade utrymmen och tvåväggsregeln, är en viktig förutsättning för att personal ska känna sig trygga i att utföra sina arbetsuppgifter på arbetsplatsen och därmed kunna upprätthålla verksamheten vid väpnade angrepp. För att personalen inte ska evakuera spontant från kommunen krävs också att de är trygga där de bor genom att det finns skydd i anslutning till bostaden. Skyddade utrymmen som kan utgöras av exempelvis källare, parkeringsgarage eller tunnlar kan behöva förstärkas för att fungera som ett bra skydd mot splitter, tryckvåg och farliga ämnen. De kan också behöva kompletteras med utrustning likt den som ska finnas i skyddsrum. Skyddade utrymmen kan också monteras upp tillfälligt med exempelvis betongblock eller sandsäckar, detta vid platser som är vältrafikerade eller stadsdelar som saknar skyddsrum.

3.2 Lagstiftning

Förutom ovanstående finns även antaganden som grundar sig i befintlig lagstiftning som träder i kraft vid höjd beredskap. Lagarna är dock i vissa delar föråldrade och inte anpassade till dagens samhälle och förvaltningsstruktur.

Beslut om krig och beredskapshöjning

Det saknas en definition av när krig eller krigsfara föreligger. Huruvida krig eller krigsfara råder bygger helt på en politisk bedömning som regeringen har i uppgift att göra under sitt konstitutionella ansvar.¹ Samma sak gäller beträffande begreppen "skärpt beredskap" respektive "högsta beredskap". Även här är det regeringen som politiskt ansvarar för att avgöra om det föreligger skäl att förändra beredskapsnivån och, i förekommande fall, till vilken nivå.² En krigsförklaring av regeringen kräver riksdagens aktiva medgivande förutom vid ett väpnat angrepp. Förändringar av beredskapsnivån är helt regeringens egna beslut dock alltid under det konstitutionella ansvaret.

Beaktat hur svenska regeringar hitintills agerat under efterkrigstiden bedöms det troligt att en svensk regering skulle avvakta in i det längsta med att höja landets beredskapsnivå³ men även med att förklara att Sverige är i krig. Av detta torde i sin tur följa att regeringen skulle avvakta med att aktivera fullmaktslagarna då dessas ikraftträdande förutsätter att Sverige är i krig eller att krigsfara föreligger.

Ett avvaktande med att höja beredskapen och aktivera fullmaktslagar medför för kommunens del att beredningen av ärenden behöver fortgå såsom i fredstid. Ett avvaktande med att höja beredskapen innebär vidare att allmän tjänsteplikt inte aktualiseras, vilket medför att personalen inte har någon skyldighet att infinna sig på arbetet annat än på arbetsrättslig grund. Vidare behöver beslutsfattandet också fortgå som i fredstid. Därtill kommer inte verksamheten kunna övergå till fullständig krigsorganisation. Sammantaget riskerar detta medföra negativa konsekvenser.

Fullmaktslagar

En omställning från freds- till krigssamhälle måste kunna vidtas snabbt för att få avsedd verkan. Detta medför att riksdagens beslut inte kan avvaktas i varje särskild fråga då en sådan ordning tar längre tid jämfört med att den verkställande makten kan besluta direkt. Regeringen måste därför ha befogenhet att vidta de åtgärder som påkallas av omständigheterna.

I 15 kap. 6 § regeringsformen ges riksdagen möjlighet att i lag bemyndiga regeringen att genom förordning meddela sådana föreskrifter som annars kräver lagform. Ett sådant bemyndigande får gälla enbart för den situationen att riket är "i krig eller krigsfara" eller att det "råder sådana extraordinära förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som riket har befunnit sig i". Riksdagen har med stöd av bestämmelsen, i ett antal fullmaktslagar bemyndigat regeringen att besluta om åtgärder där beslutet annars skulle tillkomma riksdagen i dess egenskap av lagstiftande församling. Dessa fullmaktslagar kan sägas utgöra grunden för Sveriges administrativa beredskap.

Fullmaktslagarna har normalt konstruerats så att de i krig träder i tillämpning utan något särskilt regeringsbeslut. För myndigheter eller andra som skall tillämpa en fullmaktslag kommer det dock många gånger vara svårt att konstatera att Sverige befinner sig i krig, om inte regeringen tydligt tillkännager när så har skett.

Fullmaktslagarna kan också sättas i tillämpning av regeringen om Sverige är i krigsfara eller om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som Sverige har befunnit sig i.

En föreskrift av regeringen om att sätta fullmaktslagarna i tillämpning måste enligt de flesta fullmaktslagar underställas riksdagen inom en månad. Föreskriften upphör att gälla, om den inte underställs riksdagen i rätt tid alternativt om riksdagen inte godkänner föreskriften inom två månader från underställningen.

Fullmaktslagar

Fullmaktslagar finns inom en rad olika områden. I det följande beskrivs fullmaktslagar som mer direkt påverkar den kommunala förvaltningen och/eller förvaltningens möjligheter/befogenheter att agera.

Förfogandelag (1978:262)

Efter regeringens bemyndigande kan kommunen fatta beslut om förfogande (7 §). Lagen ger kommunen rätt att förfoga över enskilda personers och företags egendom och tjänster om dessa behövs för att tillgodose totalförsvarets behov.

Ransoneringslag (1978:268)

Lagen ger regeringen möjligheten att säkerställa att varor och förnödenheter som är av vikt för totalförsvaret får ransonerar – det vill säga, att de inte får saluhållas; försälgas; överlåtas etcetera (6 §). Ett sådant beslut får, om det träffar varor/förnödenheter som kommunen innehar eller som innehas av annan inom kommunens område, en styrande inverkan på kommunen.

Arbetsrättslig beredskapslag (1987:1262)

Lagen föreskriver att vissa bestämmelser i arbetsrelaterade lagar – lag om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen; lag om anställningsskydd; semesterlag samt föräldraledighetslag – inte ska gälla samt att vissa bestämmelser i dessa lagar ska ha en annan lydelse (5 §).

Vidare föreskrivs att: lag om arbetstagares rätt till ledighet för utbildning; lag för rätt till ledighet för vissa föreningsuppdrag i skolan; samt lag om rätt till ledighet för utbildning i svenska för invandrare, inte ska gälla i sin helhet (6 §).

Regeringen kan därtill bland annat föreskriva förbud mot fackliga stridsåtgärder (7 §).

Lag (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara med mera

Grundsyftet med lagen är bland annat att förenkla beslutsprocesser och möjliggöra snabbare beslutsfattande inom kommunen. Beslut kan med stöd av lagen fattas på lägre nivå än normalt.

Lagen möjliggör att ärenden kan prövas i annan ordning än normalt.

Regeringen kan vidare föreskriva att kommunala val inte ska genomföras. Notera bestämmelsen i 15 kap. 9 § regeringsformen som föreskriver att kommunalval aldrig får hållas på ockuperat område.

Prisregleringslag (1989:978)

Möjliggör för regeringen att föreskriva ett pristak för varor och förnödenheter. Delar av lagen gäller även i fredstid vid risk för allvarlig prisstegring på viktig vara och/eller tjänst. Bland annat en bestämmelse som innebär att regeringen får inskränka kommunens möjligheter att styra över avgifter kopplade till miljöbalken, plan- och bygglagen, lagen om skydd av olyckor samt lagen om allmänna vattentjänster (8 §).

Lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap

Lagen reglerar under vilka förutsättningar beredskapshöjning får ske – att Sverige är i krigsfara eller att det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara.

Vid höjd beredskap ska en kommun vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att kommunen under de rådande förhållandena ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret (7 §).

Vid högsta beredskap ska en kommun övergå till krigsorganisation (12 § i förordningen).

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Lagen föreskriver i nu aktuell del vilka konsekvenserna blir för kommunen av att beredskapen höjs, vilket är ett beslut som regeringen förfogar över. I höjd beredskap ska:

Kommunstyrelsen ansvara för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva (3 kap. 2 §).

Kommunen i den omfattning som regeringen i särskilda fall beslutar vidta de åtgärder som behövs för försörjningen med nödvändiga varor; medverka vid allmän prisreglering och ransonering; och medverka i övrigt vid genomförandet av åtgärder som är viktiga för landets försörjning (3 kap. 3 §). Detta gäller även när ransoneringslagen (g) i annat fall tillämpas.

Kommunstyrelsen verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten (3 kap. 4 §).

Kommunen lämna hjälp till andra kommuner som behöver sådan hjälp (4 kap. 2 §).

Kommuner enligt 1949 års Genèvekonventioner lämna upplysningar om krigsfångar (6 kap. 1 §).

Lag (2006:546) om utrymning och inkvartering med mera under höjd beredskap

I nu relevanta delar tillämpas lagen i händelse av höjd beredskap – vilket är ett beslut som regeringen förfogar över. Enligt 3 kap. 1 § har en kommun möjlighet att förelägga en ägare av en byggnad eller bostadslägenhet att upplåta husrum åt personer som behövt lämna sin ordinarie bostad till följd av utrymningsbeslut på grund av krigshändelse. Kommunen ska enligt 3 kap. 3 § utge skälig ersättning till ägaren för upplåtelse av boendet samt enligt 3 kap. 4 § utge ersättning till ägaren för egendom som skadas med anledning av upplåtelsen.

Förordning (1991:1195) om skolväsendet under krig och vid krigsfara med mera

Författningen reglerar bland annat kommunens ansvar att ge alla skolpliktiga barn på förskola och grundskola som vistas inom kommunen föreskriven utbildning (3 §).

Förordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap

Författningen möjliggör för länsstyrelsen att i sin tur överlåta åt kommunen att i ett visst ärende eller i vissa grupper av ärenden på eget ansvar meddela beslut eller genomföra åtgärder som annars skulle vara länsstyrelsens uppgift, om föreskrifter i lag inte hindrar det (10 §).

En variant av fullmaktslag – att regeringen kan förskriva undantag

Vid sidan om de egentliga fullmaktslagarna finns ytterligare en form av föreskrifter vari riksdagen bemyndigar regeringen att agera i händelse av krig eller krigsfara. Nämligen föreskrifter som medger att regeringen meddelar undantag från en lag och/eller meddelar att en bestämmelse i en lag ska ha en annan lydelse än den riksdagen föreskrivit. Exempel på sådana lagar är:

- Arbetstidslag (1982:673), 4 §
- Tandvårdslag (1985:125), 18 §
- Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., 25 §
- Socialtjänstlag (2001:453), 16 kap. 9 §
- Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, 8 kap. 3 §
- Patientdatalag (2008:355), 3 kap. 19 §
- Plan- och bygglag (2010:900), 16 kap. 14 §
- Postlag (2010:1045), 4 kap. 9 §
- Hälso- och sjukvårdslag (2017:30), 6 kap. 1 §
- Lag (2019:370) om fordon registrering och användning, 32 §
- Lag (2022:482) om elektronisk kommunikation, 1 kap. 11 §
- Brottsbalken, 22 kap. 10 §
- Miljöbalken, 1 kap. 5 §

Vilka undantag eller avsteg som regeringen avser föreskriva från nämnda lagar är för närvarande oklart då regeringen inte lämnat några sådana föreskrifter. Med stöd av 4 § arbetstidslagen har regeringen dock i arbetstidsförordningen föreskrivit att ordinarie arbetstid i krig är högst 60 timmar per vecka; att bestämmelser om mertid i arbetstidslagen inte ska tillämpas; samt att veckovilan ska vara minst 24 timmar under varje period om sju dagar.

3.3 Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 - 2030

Under pågående analysarbete publicerades *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 - 2030*. Dokumentet är författat av Försvarsmakten och MSB och är tänkt att utgöra planeringsunderlag. I detta dokument beskrivs sju typsituationer samt en beskrivning av troliga konsekvenser för samhället. Det bygger på regeringens inriktning och tar hänsyn till tre centrala förändringar sedan *Handlingskraft* fastställdes 2021: Sverige som allierad i Nato, lärdomar från Rysslands invasion av Ukraina samt en utvecklad nationell struktur för krisberedskap och civilt försvar.

Typsituationerna som beskrivs är:

- Hybrida hot
- Världsstöd
- Anfall mot norra Sverige
- Anfall mot Gotland
- Fjärrangrepp
- Förstärkning av alliansens norra flank
- Förstärkning av alliansen i Baltikum

Förutom att förbereda och planera för en uthållighet på tre månader, understryks i dokumentet att det civila försvaret behöver bygga upp en förmåga att under minst två veckor kunna upprätthålla de viktiga samhällsfunktionerna med främst egna resurser. Detta innebär bland annat upprättande av planer, anskaffande och lagerhållning av förnödenheter och varor och säkerställande av personal.

Det är projektets uppfattning att de antaganden som legat till grund för analysarbetet överensstämmer med det som beskrivs i *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 - 2030*.

Projektet har vidare utifrån *Utgångspunkter för totalförsvaret 2025 - 2030* identifierat följande utvecklingsområden för kommunens arbete, vilka kommer påverka dimensionering och utformning av kommande handlingsplaner:

1. Samordning civilt och militärt

Kommunens beredskapsplanering ska ske i nära samverkan med både militära och civila aktörer. Planeringen ska utgå från att Sverige nu är en del av Nato och att vi även försvarar Natos yttre gräns, inte bara det egna territoriet.

2. Robusthet och uthållighet

Kommunen ska kunna upprätthålla samhällsviktiga funktioner med egna resurser i minst två veckor vid kris eller krig, och planera för att samhället ska kunna fungera under minst tre månader av ett omfattande krig

3. Beredskap för bred hotbild

Planeringen ska omfatta hela hotbilden: konventionella militära angrepp, cyberangrepp, sabotage, informationspåverkan, terrorism och ekonomiska påtryckningar.

4. Skydd av civilbefolkningen

Kommunen har ansvar för att skydda civilbefolkningen, särskilt utsatta grupper, och att följa folkrättsliga principer i all planering och åtgärder.

5. Världsstöd och logistik

Kommunen måste kunna stödja militära och allierade förband med logistik, transporter, mottagning av flyktingar och humanitär hjälp, samt upprätthålla kritisk infrastruktur

6. Försörjningsberedskap

Genomföra försörjningsanalyser, upphandlingar och avtal med näringslivet för att säkerställa tillgång till varor, tjänster och personal även vid störningar.

7. Kontinuerlig övning och utbildning

Kommunen ska regelbundet öva och utbilda sin organisation i totalförsvar, inklusive samverkan med andra aktörer och med ett Nato-perspektiv.

8. Snabb anpassning och handlingskraft

Vara beredd att snabbt ompröva och anpassa arbetssätt och beslut vid förändrat säkerhetsläge. Det är bättre att agera och justera än att vänta för länge.

3.4 Personella resurser krävs för arbetet med förmågehöjning

För att på ett framgångsrikt sätt samordna arbetet med förmågehöjning fram till 2030 kommer ytterligare resurser att behövas i kommunförvaltningen. I SOU 2024:65 *Kommuner och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig* lyfts exempelvis vikten av att kommuner kan samordna sina resurser effektivt och att kommuner och regioner behöver arbeta betydligt mer med att säkerställa en robusthet i de samhällsviktiga verksamheterna utifrån de författningsförslag som lämnas. Samtidigt framförs att komplexiteten ökar, särskilt vid införande av specialförfattningar som berör olika delar av verksamheterna. I utredningens lagförslag finns förslag om krav på inrättande av samordningsfunktion, där kommunerna själva får bestämma hur funktionen närmare ska utformas eller hur tillgången till sådan funktion ska anordnas. Detta sammantaget belyser behovet av långsiktigt säkerställande av kompetens såväl för central samordning, som samordning inom verksamhetskontor.

3.5 Tillkommande krigsuppgifter

Tillkommande krigsuppgifter är uppgifter som ska bedrivas under höjd beredskap utöver den ordinarie verksamheten och som inte bedöms av projektet falla under ansvarsprincipen. Detta berörs i intervjuunderlaget och är centralt vid tillskapande av en krigsorganisation. Kravet på att bedriva dessa tillkommande uppgifter utgår i huvudsak från lagstiftning, i synnerhet fullmaktslagstiftning. I rapporten lämnas förslag på hemvist för tillkommande krigsuppgifter i anslutning till resultatredovisningen. Merparten föreslås till kommunförvaltningen, men några uppdrag föreslås delvis tillfalla de kommunala bolagen. I kapitel 5 finns också en sammanställning av de tillkommande krigsuppgifterna med föreslagen hemvist.

3.6 Utökade uppgifter vid händelse av höjd beredskap

Södertälje kommunkoncerns övergripande styrning och hantering av samhällsstörningar, höjd beredskap eller krig ska följa de nationella krishanteringsprinciperna om ansvar, likhet och närhet. Detta gäller såväl i förberedande arbete som vid ett förändrat säkerhetsläge.

Ansvarsprincipen: Den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden är också ansvarig i händelse av kris.

Likhetsprincipen: Under en kris ska verksamheten så långt det är möjligt fungera på liknande sätt som under normala förhållanden.

Närhetsprincipen: En kris ska hanteras där den inträffar och av de aktörer som är närmast berörda och ansvariga.

Utifrån krishanteringens principer bedömer projektet att kommunkoncernen kommer att få utökade uppgifter i händelse av höjd beredskap eller krig. Till skillnad från tillkommande krigsuppgifter är dessa uppgifter som på förhand kan antas falla under ansvarsprincipen och av projektet bedöms sannolikt behöva utökas vid ett förändrat säkerhetsläge som höjd beredskap eller krig. Övervägandet kring vad som är utökade eller tillkommande krigsuppgifter har gjorts mot bakgrund av krishanteringens principer samt kommunkoncernens organisation. Projektet ser det som en förutsättning att både dela upp och benämna utökade och tillkommande uppgifter. Under intervjuerna har förvaltningen resonerat kring såväl utökade som tillkommande uppgifter och projektet har redovisat resonemang och exempel på dessa uppgifter under resultatredovisningen. En samlad lista på utökade samt tillkommande krigsuppgifter finns som bilaga.

3.7 Målbild

För att nå de långsiktiga målen behöver kommunens beredskapsförmåga höjas. Den föreslagna målbilden är att kommunen ska nå KDU 4 år 2030 och utgår ifrån aktuella planeringsförutsättningar. Målbilden för uthålligheten föreslås vara följande:

- Varje enhet ska ha förmåga att fortsätta sin verksamhet på egen hand i tre dygn vid höjd beredskap.
- Kommunen som helhet ska ha förmåga att fortsätta sin verksamhet i 90 dagar vid höjd beredskap.
- Kommunen ska ha en livsmedelsberedskap på 14 dagar vid höjd beredskap.

Detta innebär att efter tre dagar ska kommunens centrala resurser kunna bistå samhällsviktig verksamhet med förnödenheter.

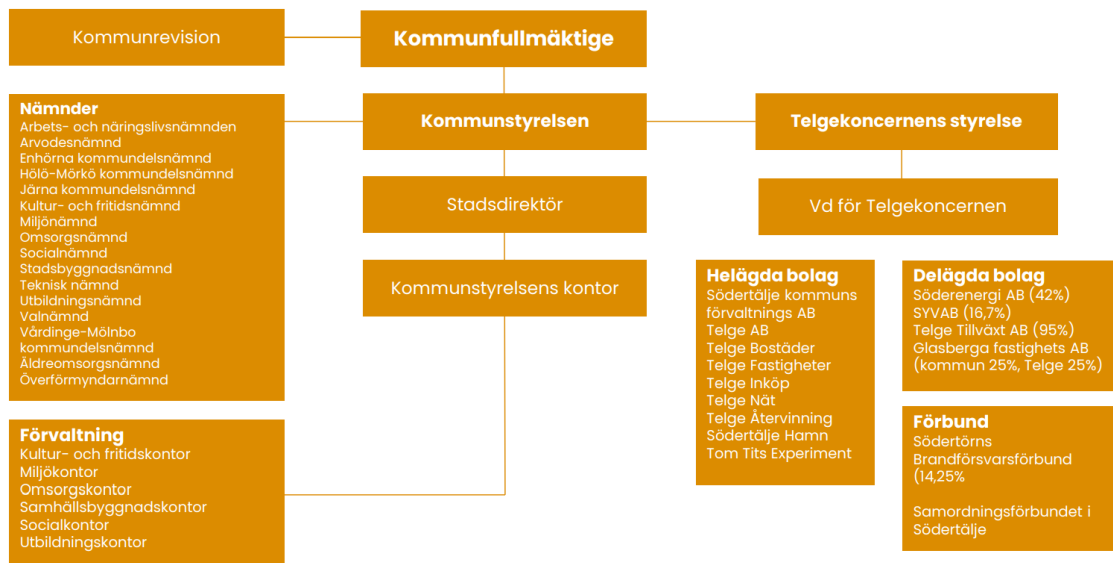
3.8 Kostnadsestimat

Enligt det lagförslag som läggs i *Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig* (SOU 2024:65) beräknas kostnaderna för utveckling av beredskapen i en mellanstor kommun uppgå till ca 240 miljoner. I förslaget finns också en finansieringsmodell baserad på generella statsbidrag, vilket innebär att en del av kostnaderna kommer täckas av statliga medel. Hur stor tilldelningen kommer att bli bestäms i kommande beslut från regering och riksdag.

De beräknade kostnaderna som redovisas i rapporten utgår endast från uppskattningar av framtida behov och de åtgärder som identifierats utifrån rådande förhållanden. Syftet är att ge indikation om kommande kostnader för förmågeuppbyggnaden. Detta ska således inte ses som ett underlag för budgetsättning. Underlag för budgettilldelning ska ske i samband med att handlingsplan tas fram, och inom ramen för ordinarie budgetprocesser.

4. Resultatredovisning

4.1 Kommunens organisation

4.1.1 Den politiska organisationen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och beslutar i frågor av övergripande och principiell karaktär.

Kommunstyrelsens uppdrag är att leda förvaltningen och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet och följa frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Nämnderna leder och samordnar sin verksamhet inom sitt ansvarsområde och bereder även vissa ärenden till kommunstyrelsen. Nämnderna styr också vad förvaltningen ska utföra och hur budgeten ska fördelas.

4.1.2 Förvaltningen

Övergripande ledning för kommunförvaltningen utövas av stadsdirektören. Under stadsdirektören lyder kommunstyrelsens kontor som utgör ett stöd för kommunstyrelsen och ansvarar för frågor om styrning, samordning och kontroll av den samlade kommunala verksamheten.

Övriga kontor är socialkontoret, omsorgskontoret, utbildningskontoret, kultur- och fritidskontoret, samhällsbyggnadskontoret och miljökontoret.

4.2 Redovisning av åtgärdsbehov

Den nivå som föreslås som målbild är KDU 4.

Resultaten redovisas per kontor. Varje kontorsredovisning inleds med en beskrivning av kontorets organisation och verksamhet, som är hämtad från kommunens intranät Kanalen. Därtill redovisas hur projektet bedömt behov av åtgärder, utökade uppgifter i höjd beredskap samt tillkommande krigsuppgifter för respektive kontor.

4.2.1 Kommunstyrelsens kontor

Södertälje kommuns verksamheter leds av en stadsdirektör som har det övergripande ansvaret för hela den kommunala organisationen.

Stadsdirektören har utvecklingsuppdraget att utveckla kommunen som helhet. Södertälje kommun har en gemensam kommunförvaltning, vilket innebär att stadsdirektören ytterst ansvarar för ledningen och styrning av kommunens totala verksamhet.

Detta är kommunstyrelsens kontors verksamhetsidé:

- Kommunstyrelsens kontor bereder ärenden – egna ärenden och nämndernas ärenden som ska samberedas – och tar fram underlag till kommunstyrelsen.
- Kommunstyrelsens kontor styr, samordnar och följer upp kommunens verksamhet på uppdrag av kommunstyrelsen för att säkerställa att de politiska besluten får önskat genomslag.
- Kommunstyrelsens kontor verkställer kommunstyrelsens ägarstyrning av Telge.
- Kommunstyrelsens kontor stödjer cheferna på kontoren i kungömsamma processer för att säkra kvalitet, effektivitet och enhetlighet.

Avdelningarna på kommunstyrelsens kontor är:

- Administration och utredning
- Ekonomi
- HR
- Kommunikation
- Trygghet- och säkerhet
- Näringsliv

Kommunstyrelsens kontor leds av stadsdirektören och avdelningscheferna genom kommunstyrelsens ledningsgrupp. Kontoret består av sex avdelningar. I de sex avdelningarna finns därutöver ett antal enhetschefer. Kommunstyrelsens kontor bedöms som en viktig del av helheten med många centraliserade stödfunktioner samlade inom kontoret. Kommunstyrelsens kontor har i fredstid ansvar att leda och samordna kommunens verksamheter. Detta ansvar kvarstår under höjd beredskap och behovet av samordning kan väntas öka. Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen (KS) för den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva, vilket kommunstyrelsens kontor har praktiskt att hantera. KSK behöver stötta och samordna för att kontor och bolag ska kunna bedriva sin samhällsviktiga verksamhet och fördela resurser.

Kommunstyrelsens kontor är samverkansnav gentemot andra aktörer, och är ansvarig att hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om beredskapsläget. Därutöver har KSK egna samhällsviktiga verksamheter.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Kommunstyrelsens kontor har en samordnande roll för kommunkoncernen vid höjd beredskap. Kontoret får ett viktigt uppdrag att samordna merparten av de utökade uppgifterna vid höjd beredskap enligt nedan:

- Avfallshantering
- Dricksvatten
- Energi och reservkraft
- Inköp och försörjning
- It och digital infrastruktur

- Lagerhållning av materiel och utrustning
- Samband
- Skyddsrum
- Stöd till Försvarsmakten
- Transport och logistik
- Särskilda samlingsplatser/trygghetspunkter
- Ledningsplatser

Därutöver kommer en rad uppgifter som utförs i vardagen behöva skalas upp. Främst bedömer projektet att kommunstyrelsen under höjd beredskap eller krig vad det gäller trygghet och säkerhet, HR, ekonomi, kommunikation och utredning och administration.

- Ekonomi och betalsystem
- Personalförsörjning
- Fastigheter och lokaler
- Kommunikation
- Skydd och bevakning

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade tillkommande krigsuppgifter. Projektet föreslår att följande tillkommande uppgifter tilldelas kommunstyrelsens kontor:

- Brådskande begravningar
- Kristidsverksamhet
- Lämna upplysningar med mera om krigsfångar och andra skyddade personer
- Stöd till Försvarsmakten
- Utrymning & inkvartering (inkl. flyktingmottagande)
- Vårdlandsstöd
- Samordning av frivilliga

I bilaga finns en närmare beskrivning av utökade uppgifter vid höjd beredskap och tillkommande krigsuppgifter. I vissa uppdrag föreslås ett delat ansvar med bolag inom Telgekoncernen. Dessa sammanfattas nedan:

- Avfallshantering
- Beslut om förfogande
- Dricksvatten
- Ekonomi och betalsystem
- Energi och reservkraft
- Inköp och försörjning
- It och digital infrastruktur
- Kristidsverksamhet
- Ledningsplatser
- Personalförsörjning
- Kommunikation
- Lagerhållning av materiel och utrustning
- Samband
- Sanitet och hygien
- Skola och barnomsorg
- Hälsa, vård och omsorg
- Skydd och bevakning

- Skyddsrum
- Särskilda samlingsplatser
- Vårdlandsstöd
- Transport och logistik

Önskad KDU-nivå

Kontoret föreslås nå krigsduglighetsnivå 4 till år 2030.

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner
- Gemensam utbildnings- och övningsfunktion för kontoret
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner
- Ta fram rutiner för alternativa sambandsmedel
- Ta fram en prioritering av samhällsviktig verksamhet
- Ta fram rutiner för omställning av personal
- Stärka förmågan att verka i stadshuset eller på motsvarande plats under ett avbrott i vattenförsörjningen
- Utse fast och alternativ ledningsplats
- Utse alternativt verksamhetsställe med reservkraft och nödvattenanslutning för medarbetare i stadshuset
- Säkra tillgången till robust kommunikation under störda förhållanden längs hela hotskalan
- Kontoret har förberett sig för tillkommande krigsuppgifter samt utökade uppgifter vid höjd beredskap genom planering, resurssättning, utbildning och övning

Administration och utredning

Verksamheten har enheter inom:

- Kontaktcenter
- Stadskansli
- Stadsarkivet
- Utredning och hållbarhet
- Överförmyndarnämndens kansli

Avdelningen ger stöd och service till kommunstyrelsen, nämnder och förvaltning genom att bereda ärenden, utarbeta och distribuera beslutsunderlag och genomföra sammanträden med en god hantering av dokument och handlingar. Kommunens Kontaktcenter och registratur finns även inom avdelningen.

Utökade uppgifter i höjd beredskap

Flera uppgifter som utförs i vardagen på avdelningen kommer att behöva skalas upp.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter. Projektet föreslår att tillkommande uppgifter rörande utlämnande och vidarebefordran av upplysningar med mera. om krigsfångar och andra skyddade personer, samt brådskande begravningar (tillsammans med socialkontoret och samhällsbyggnadskontoret) tilldelas administration och utredningsavdelningen. Därutöver föreslås avdelningen få i uppdrag att samordna beslut enligt förfogandelagen.

- Reservrutiner för viss handläggning under störda förhållanden, exempelvis för färdtjänstutredningar.

- Registraturen har tillräckliga kunskaper för att utföra sitt uppdrag trots systemavbrott.
- Kontaktcenter har vissa åtgärder kopplat till systembortfall.
- Stadshuset har driftsatt reservkraft vilket skapar förutsättningar för att fortsätta bedriva verksamhet i lokalerna.

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner på såväl verksamhetsnivå som kontorsövergripande nivå.
- Ta fram rutiner för alternativa sambandsmedel
- Ta fram prioritering av samhällsviktig verksamhet
- Ta fram rutiner för omställning av personal
- Utse fast och alternativ ledningsplats
- Utse alternativt verksamhetsställe med reservkraft och nödvattenanslutning för medarbetare i stadshuset
- Säkerställa tillgången till robust kommunikation under störda förhållanden längs hela hotskalan

Ekonomi

Verksamheten har enheter inom:

- Budget, uppföljning och styrning
- Investeringar och lokalförsörjning
- Redovisning och ekonomisupport
- Internbanken
- IT/Digitalisering

Ekonomiavdelningens ansvar är att bland annat säkra kommunstyrelsens uppsiktsplikt och möjlighet att bedriva internkontroll, säkerställa en effektiv finansiering, planering och uppföljning av kommunens ekonomi (medelsförvaltning, drift och investeringar) och fullmäktiges mål för att långsiktigt säkra en god ekonomisk hushållning. Avdelningen ansvarar för den ekonomiska redovisningen av kommunens ekonomiska ställning och förvalta medel för placering, upplåning och pensionsförpliktelser. Avdelningen ska säkra kommunens it-miljö samt leda och samordna kommunens digitalisering.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Avdelningen bör tillsammans med Telge Fastigheter säkerställa att behovet av lokaler för samhällskritisk verksamhet tillgodoses. Tillgången till varor och tjänster behöver också säkerställas tillsammans med Telge Inköp.

Därutöver behöver ekonomi säkerställa kommunens betalsystem och betalflöden samt samverka med banker och myndigheter vid höjd beredskap.

It/Digitalisering är en kritisk resurs och som kan föranleda att verksamheten behöver skalas upp avseende säkerställandet av system.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter. Projektet föreslår att ekonomiavdelningen får ett samordningsansvar för kristidsverksamhet som innebär planering och genomförande av

ransonering och priskontroll vid brist. Detta innefattar även varufördelning², kupongsystem och samverkan med statliga myndigheter.

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner på såväl verksamhetsnivå som kontorsövergripande nivå
- Säkerställa tillgången till robust kommunikation under störda förhållanden längs hela hotskalan
- Ta fram rutiner för alternativa sambandsmedel
- Ta fram prioritering av samhällsviktig verksamhet
- Ta fram rutiner för omställning av personal
- Utse fast och alternativ ledningsplats
- Utse alternativt verksamhetsställe med reservkraft och nödvattenanslutning för medarbetare i stadshuset

HR

Verksamheten har enheter inom:

- HR
- Lön

HR-avdelningen ansvarar för ledning, samordning och stöd i arbetsgivarfrågor inom den samlade kommunförvaltningen. I chefsstödet utgör de 330 cheferna i kommunförvaltningen den interna kunden. HR-avdelningen ansvarar för personaladministrativ service med koppling till lönesystemet och övrigt IT-stöd inom HR. Det löneadministrativa uppdraget inbegriper även de kommunala bolagen.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Projektet bedömer att HR avdelningen kan komma att behöva utöka sitt ordinarie arbete i händelse av höjd beredskap då behovet av personalförsörjning, ledning, samordning och stöd till arbetsgivare bedöms kunna öka. Vidare kan det finnas behov av att stödja verksamheterna i omfördelning av personal för att stärka samhällskritisk verksamhet.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter. HR föreslås få i uppgift att samordna bemanningen med frivilliga och ingå avtal med frivilliga försvarsorganisationer (FFO).

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner på såväl verksamhetsnivå som kontorsövergripande nivå
- Ta fram rutiner för alternativa sambandsmedel
- Prioritera arbetet med kontinuitetsplaner
- Inköp av förnödenheter
- Säkerställa tillgången till robust kommunikation under störda förhållanden längs hela hotskalan

² Varufördelning kopplat till livsmedelsberedskap ska hanteras tillsammans med det kontor och den enhet som ansvarar för lagerföring av livsmedel.

- Ta fram en kommunövergripande rutin för omfördelning av personal inom förvaltningen och verksamheten
- Utse fast och alternativ ledningsplats
- Utse alternativt verksamhetsställe med reservkraft och nödvattenanslutning för medarbetare i stadshuset

Kommunikationsavdelningen

Kommunikationsavdelningen förvaltar och utvecklar varumärket Södertälje kommun. Detta genom att ta avstamp i Södertälje kommuns uppdrag, värderingar och mål.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Projektet bedömer att kommunikationsavdelningen kan komma att behöva skala upp kommunikationen i händelse av höjd beredskap då det antas finnas ett ökat behov såväl internt som extern kommunikation. Behovet av kriskommunikation bedöms ligga inom avdelningens ordinarie uppdrag samt omfattas av ansvarsprincipen.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter. Verksamheten föreslås inga tilldelade tillkommande krigsuppgifter.

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner
- Förstärka bemanningen av kriskommunikatörer (ex frivilliga försvarsorganisationer)
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner på såväl verksamhetsnivå som kontorsövergripande nivå
- Ta fram rutiner för alternativa sambandsmedel
- Prioritera arbetet med kontinuitetsplaner
- Inköp av förnödenheter
- Säkerställa tillgången till robust kommunikation under störda förhållanden längs hela hotskalan
- Utse fast och alternativ ledningsplats
- Utse alternativt verksamhetsställe med reservkraft och nödvattenanslutning för medarbetare i stadshuset
- Ta fram kommunikationsplan för höjd beredskap

Trygghets- och säkerhetsavdelningen

Avdelningen omfattar följande områden:

- Säkerhet och beredskap
- Brottsförebyggande arbete

Säkerhetsavdelningen hanterar kommunkoncernens övergripande trygghets- och säkerhetsfrågor samt strategiskt brottsförebyggande arbete. Uppdraget är centraliserat och verksamheten är stödfunktion till förvaltning och bolag. Avdelningens verksamhet är både operativ och strategisk. Kommunkoncernens funktion tjänsteperson i beredskap (TiB) samordnas av avdelningen. TiB bemannas i huvudsak av medarbetare på säkerhetsavdelningen och bemannas dygnet runt.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Projektet bedömer att ordinarie uppdrag på trygghet och säkerhetsavdelningen förväntas bli mer omfattande både inom säkerhet och det brottsförebyggande arbetet. Avdelningen bedöms

utifrån ansvarsprincipen kunna ta ett övergripande ansvar för samordningen av det geografiska områdesansvaret samt särskilda samlingsplatser. Stöd till Försvarsmakten väntas bli mer omfattande och bör samordnas av avdelningen. Därtill kommer avdelningen behöva samordna resurser kring dricksvatten- och energiförsörjning samt avfallshantering i samarbete med Telgebolagen. Avdelningen föreslås även säkerställa leverans och logistikkedjor av alla resurser utom livsmedel, drivmedel, vårdmateriel och läkemedel.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter. Projektet föreslår att tillkommande uppgifter rörande skydd och bevakning, utrymning och inkvartering, samband och ledningsplatser, läggs på avdelningen. Dessutom bedömer projektet att hantering av uppgifter rörande krigsfångar tillsammans med administration och utredningsavdelningen, bör tillfalla avdelningen.

Vidare föreslås att trygghet och säkerhetsavdelningen med stöd av andra tilldelas den tillkommande uppgifter värdlandsstöd.

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner
- Förstärka bemanning av särskilda funktioner som stabsassistent, ordonnans och samband.
- Prioritera arbetet med kontinuitetsplaner
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner
- Samövning med bolagen inom kommunkoncernen
- Inköp av förnödenheter
- Ta fram prioritering av samhällsviktig verksamhet
- Ta fram rutiner för omställning av personal
- Utse fast och alternativ ledningsplats
- Utse alternativt verksamhetsställe med reservkraft och nödvattenanslutning för medarbetare i stadshuset

Näringslivsavdelningen

Näringslivsavdelningens uppdrag är att stärka näringslivet samt att öka attraktionskraften för Södertälje som plats.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Projektet bedömer att avdelningen inte berörs av utökade uppgifter vid höjd beredskap.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter. Projektet bedömer att avdelningen bör tilldelas uppgifter inom kristidverksamhet, utifrån ett näringslivsperspektiv.

Rekommenderade åtgärder

- Vid behov bemanna stabsfunktioner
- Ta fram rutiner för omfördelning av personal
- Ta fram rutiner för kommunikation under störda förhållanden

4.2.2 Kultur- och fritidskontoret

Kultur- och fritidskontoret arbetar på uppdrag av kultur- och fritidsnämnden, samt kommunalnämnderna. Utifrån kultur- och fritidsnämndens reglemente har nämnden ansvar för kultur-, fritids- och idrottsverksamhet. Vissa av dessa uppgifter, såsom kommunalsbibliotek,

fritidsgårdar och idrottsanläggningar, handhas i stället av kommunalnämnderna där sådana finns, enligt vad som framgår av kommunalnämndernas reglementen.

Arbetet inom kultur- och fritidskontoret leds av kontorscheft tillsammans med en kontorsledning som består av tre chefer. På kontoret arbetar cirka 180 medarbetare.

Kontoret är indelat i tre verksamhetsområden:

- Anläggningar
- Kultur
- Fritid och föreningar

Utöver verksamhetsområdena finns det även en stödfunktion till kontorsledningen, benämns staben.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Projektet bedömer att en utökad uppgift vid höjd beredskap för kontoret är att samordna och bemanna kommunens trygghetspunkter tillsammans med kommunstyrelsens kontor och Telgebolagen. Dessa planeras att till viss del finnas på kultur- och fritidskontorets anläggningar, och till viss del på andra offentliga platser i kommunen.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter. Projektet föreslår därtill att samordning av frivilliga för förstärkning till kommunens samhällsviktiga verksamheter, ges som tillkommande krigsuppgift.

Önskad KDU-nivå

Kontoret föreslås nå krigsduglighetsnivå 4 till år 2030.

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner för kontoret
- Gemensam utbildnings- och övningsfunktion för kontoret
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner dimensionerade utifrån att hålla i gång egen verksamhet i 3 dagar med egna resurser
- Kunskapshöjande åtgärder som exempelvis utbildning om skyddsrum
- Utse ledningsplats och säkerställ att ledningsplatsen är utrustad
- Besluta om alternativ ledningsplats
- Säkerställ finansiering för inköp av förnödenheter
- Säkerställ förnödenheter för avbrott i el, vatten, telefoni och it
- Prioritera rutiner för att säkerställa att förnödenheterna är driftsatta för att klara tre dagars avbrott
- Prioritera arbetet med kontinuitetsplaner
- Utse ledningsplats och alternativ ledningsplats.
- Utse alternativt verksamhetsställe med reservkraft och nödvattenanslutning för medarbetare i stadshuset
- Kontoret har förberett sig för tillkommande krigsuppgifter samt utökade uppgifter vid höjd beredskap genom planering, resurssättning, utbildning och övning

Kultur

Ett urval har gjorts för att få en så nära bild som möjligt av verksamhetsområdet och projektet har genomfört intervjuer med personal från Områdesbiblioteken, Stadsscenen och Kultur 365.

Verksamheten har enheter inom:

- Stadsbibliotek
- Områdesbibliotek
- Kulturskolan
- Konsthallen
- Torekällberget
- Stadsscenen och Kultur 365

Rekommenderade åtgärder

- Planera och öva krisledningsfunktioner i stab
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner och genomförda övningar
- Utbildning och övning om inrymning, skyddade utrymmen och skyddsrum.
- Säkerställ förnödenheter och materiel för avbrott i el, vatten, telefoni och it.
- Utveckla kontinuitetsplaner och systematisk uppföljning
- Säkerställ rutin för besökande till verksamheten som kan behöva ta del av skyddsrum och skyddade utrymmen

Fritid och förening

Fritid och föreningsverksamheten har enheter inom:

- Förvaltarenheten
- Föreningsstöd och fritid
- Ung fritid

Ung Fritid arbetar med ungdomsfrågor och ansvarar för fritidsgårdsverksamhet. Det finns tio mötesplatser och ett fartyg. Det övergripande målet är att förbereda unga för vuxenlivet genom att erbjuda förutsättningar för en meningsfull och lärorik fritid som bidrar till deras personliga utveckling. Ungdomarna ges förutsättningar och möjlighet att påverka och skapa verksamhetens innehåll utifrån kartlagda behov och sina önskemål.

- Säkerställ att personal får utbildning för tillkommande krigsuppgifter

Anläggningar

Anläggningsenheten ansvarar för driften av idrottsanläggningar, upplåtelse av lokaler och anläggningar.

Rekommenderade åtgärder

- Planera och öva krisledningsfunktioner i stab
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner och genomförda övningar
- Utbildning och övning om inrymning, skyddade utrymmen och skyddsrum
- Säkerställ förnödenheter och materiel för avbrott i el, vatten, telefoni och it
- Utveckla kontinuitetsplaner och systematisk uppföljning
- Säkerställ rutin för besökande till verksamheten som kan behöva ta del av skyddsrum och skyddade utrymmen
- Säkerställ att personal får utbildning för tillkommande krigsuppgifter
- Reservkraftsanläggningar som kan försörja de prioriterade anläggningarna på båda sidorna av kanalen till exempel de fyra anläggningarna som ligger på östra sidan och två av anläggningarna som ligger på västra sidan
- Öva utrymning från event/anläggningar och öva inrymning till skyddade utrymmen

- Säkerställ avtal så avlopp kan hanteras i händelse av vattenavbrott
- Ta fram en plan för hur och var personalen ska samlas i händelse av till exempel störda förhållanden för att kunna arbetsleda och fortsätta bedriva verksamhet
- Säkerställ backuper för lås- och passage- och bokningssystemet, så systemet går att använda under störda förhållanden

4.2.3 Miljökontoret

Miljökontoret leds av kontorschef tillsammans med tre enhetschefer och inom kontoret arbetar drygt 50 medarbetare. Politiskt ansvarig nämnd är miljönämnden.

Kontoret har fyra enheter:

- Miljö och hälsa
- Livsmedelskontrollen
- Ekologi och vattenskydd
- Lantmäterimyndigheten

Enheten för miljö- och hälsa ansvarar för tillsyn och provning enligt miljö- och hälsoskyddslagstiftningen för att skydda miljön och människors hälsa från störningar och olägenheter. Arbetet styrs av miljöbalken, EU-förordningar och föreskrifter samt en årlig tillsynsplan beslutad av Miljönämnden. Utöver planerad tillsyn hanteras löpande ärenden från företag och medborgare, såsom klagomål, observationer av utsläpp och ansökningar

Livsmedelskontrollen inom miljökontoret ansvarar för att kontrollera livsmedelshantering i storkök, restauranger och livsmedelsbutiker för att skydda konsumenterna mot bristfällig hantering och felaktig märkning. Kontrollerna, som sker genom inspektioner och revisioner, regleras av EG-förordningar och svensk lagstiftning och följer en årlig kontrollplan beslutad av miljönämnden. Arbetet utförs oberoende av verksamhetens typ – offentlig, privat eller ideell.

Enheten Ekologi och vattenskydd arbetar med myndighetsuppdrag, naturförvaltning och strategiska frågor för biologisk mångfald, inklusive naturskola, naturreservat och vattenplanering. Gruppen hanterar även tillsyn av enskilda avlopp och vattenskyddsområden.

Lantmäterimyndigheten ansvarar för fastighetsbildning och är organiserad som en egen enhet under miljökontoret. Hit vänder sig medborgare med frågor om avstyckning, marköverföring, servitut, gemensamhetsanläggningar, samfällighetsföreningar och ledningsrätter.

Rekommenderade åtgärder

- Genomföra kontinuitetsplanering
- Ta fram en utbildning och övningsplan för beredskapsfrågor

Önskad KDU-nivå

Kontoret föreslås nå krigsduglighetsnivå 4 till år 2030.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Projektet bedömer att delar av kontoret kan under höjd beredskap väntas behöva skala upp ordinarie uppgifter och hantera utökade uppgifter som faller under ansvarsprincipen. Till exempel kan miljökontoret behöva utöka tillsyn och hantera ökade miljö- och djurskyddsfrågor samt dricksvattenfrågor. Inom ansvarsprincipen kan det även ingå att hantera tillkommande tillsyn från länsstyrelsen.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter. Inga tillkommande krigsuppgifter föreslås till miljökontoret.

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner för kontoret
- Gemensam utbildnings- och övningsfunktion för kontoret
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner dimensionerade utifrån att hålla i gång egen verksamhet i tre dagar med egna resurser
- Kunskapshöjande åtgärder som exempelvis utbildning om skyddsrum
- Utse ledningsplats och säkerställ att ledningsplatsen är utrustad
- Besluta om alternativ ledningsplats
- Säkerställ finansiering för inköp av förnödenheter
- Säkerställ förnödenheter för avbrott i el, vatten, telefoni och it
- Prioritera rutiner för att säkerställa att förnödenheterna är driftsatta för att klara tre dagars avbrott
- Prioritera arbetet med kontinuitetsplaner
- Utse ledningsplats och alternativ ledningsplats
- Utse alternativt verksamhetsställe med reservkraft och nödvattenanslutning för medarbetare i stadshuset
- Kontoret har förberett sig för ökade uppgifter vid höjd beredskap genom planering, resurssättning, utbildning och övning

Miljö och Hälsa

Rekommenderade åtgärder

- Skyddsutrustning för att kunna utföra strålskyddsmätning
- Alternativa distributionssätt för prover och även för analysresultat
- Alternativt labb att nyttja
- Öva systemavbrott och elavbrott, för att klara tre dagar eller fler
- Större lager av provtagningsmaterial för strålskyddsmätning
- Utökat lager av kemikalier i labbet
- Alternativa fordon med drivmedel och reservlager
- Alternativa frysar att nyttja för prover, på det alternativa arbetsstället
- Öva kring farliga händelser (industrier med farlig verksamhet Astra Zeneca, Scania, oljehamnen)
- Utbilda kring allmän tjänsteplikt
- Öva i händelse av vattenavbrott och konsekvenser av avloppstörningar
- Ta fram alternativa arbetssätt i händelse av storskaligt vattenavbrott, då verksamheten skulle arbeta mer med rådgivning i stället för ordinarie tillsyn

Livsmedelskontrollen

Rekommenderade åtgärder

- Införskaffa nödvändig materiel för redundans vid avbrott i kritiska resurser
- Alternativt labb lokalt eller alternativt upphandlat labb
- Alternativt distribution av labbresultat
- Fordon som drivs med alternativa drivmedel och reservlager av drivmedel
- Övningar tillsammans med kostenheten och Telge Nät

- Avloppshantering, delta i arbetet med hantering av avlopp i händelse av vattenavbrott
- Utveckla kontinuitetsplaner för kritiska avbrott

Ekologi och vattenskydd

Rekommenderade åtgärder

- Öva på rutinen som innebär att samlas ett visst klockslag, vid händelse av störda förhållande vad gäller kommunikation
- Öva på att utföra arbete under elavbrott och systemavbrott
- Ta fram ett möjligt kommunikationssätt om telefoner inte kan användas
- Vattenavbrott, införskaffa material och rutiner för att kunna förse de djur man har tillsyn över med vatten i händelse av brist på vatten
- Delta i arbete att utveckla kommunens plan för omhändertagande av avlopp i händelse att till exempel dricksvattenstörning
- Köp in pumpar och annan utrustning, för att kunna hämta vatten till djur i händelse av dricksvattenkris
- Ta fram rutin för hur vatten från till exempel andra källor, våtmarker mm, kan användas i händelse av kris till djur
- Säkra med utrustning och utbildning för att kunna hjälpa till att släcka till exempel skogsbränder
- Införskaffa förnödenheter centrala för att upprätthålla kontinuitet

Lantmäterimyndigheten

Rekommenderade åtgärder

- Ett systematiskt sätt att ladda ner en momentan bild av hur "kartan" ser ut. Daglig backup, så arbetet kan fortsätta, trots till exempel elavbrott
- Ett samarbetsforum tillsammans med Telge Nät och Samhällsbyggnadskontoret, där information reds ut kring säkerhetsfrågor med mera
- Verksamheten behöver uppdatera sig och utbilda sig i de lagar som kommer med höjd beredskap och krig
- Säkerställ att alternativ arbetsplats/informationspunkt finns för verksamheten, ta fram rutin för att samlas ett visst klockslag, vid händelse av störda förhållande vad gäller kommunikation, samt öva detta förfarande
- Säkerställ ett möjligt kommunikationssätt om telefoner inte kan användas
- Öva på att utföra arbete under elavbrott och systemavbrott
- Införskaffa förnödenheter centrala för att upprätthålla kontinuitet

4.2.4 Omsorgskontoret

Omsorgskontoret arbetar på uppdrag av omsorgsnämnden och äldreomsorgsnämnden och ansvarar för kommunens äldreomsorg, verksamhet för personer med funktionsnedsättning och kommunal hälso- och sjukvård. Omsorgskontoret har cirka 2 200 medarbetare och består av fem resultatområden och en stab.

Kontoret är indelat i följande verksamhetsområden:

- Hälso- och sjukvårdsorganisationen
- Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning
- Verksamheten för personer med funktionsnedsättning
- Ordinärt boende

- Vård- och omsorgsboende

Kontoret leds av kontorschef, åtta verksamhetsområdeschefer samt ett antal enhetschefer. Utöver verksamhetsområdena finns det även stödfunktioner, med en ekonomichef och en kvalitetschef, till kontorsledningen.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Projektet bedömer att omsorgskontoret under en höjd beredskap kan komma att behöva skala upp, ställa om och utöka sitt uppdrag av hälsa, vård och omsorg. Inom ramen för hälsa och sjukvård och ansvarsprincipen kan det antas ett utökat behov och uppdrag för att avlasta regionen samt att vårdbehoven hos medborgarna kan komma att öka. Till detta kan det antas att tillkomma lagring av medicinsk utrustning och utökad bemanning inom den kommunala vården kommer att behövas.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter. Projektet bedömer att omsorgskontoret kan i samverkan med kommunstyrelsekontoret och socialkontoret tilldelas den tillkommande krigsuppgiften utrymning och inkvartering. Inom området utrymning och inkvartering omfattas planering och genomförande av utrymningar från områden där det finns risk för liv och hälsa samt mottagande och inkvartering av evakuerade personer i säkra områden. Här föreslås omsorgskontoret ta ett särskilt ansvar för de målgrupper som de ansvarar för i fredstid.

Önskad KDU-nivå

Kontoret föreslås nå krigsduglighetsnivå 4 till år 2030.

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner
- Gemensam utbildnings- och övningsfunktion för kontoret
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner
- Ta fram rutiner för alternativa sambandsmedel
- Ta fram en prioritering av samhällsviktig verksamhet
- Ta fram rutiner för omställning av personal
- Utse fast och alternativ ledningsplats
- Utse alternativt verksamhetsställe med reservkraft och nödvattenanslutning för medarbetare i stadshuset
- Säkra tillgången till robust kommunikation under störda förhållanden längs hela hotskalan
- Kontoret har förberett sig för tillkommande krigsuppgifter samt utökade uppgifter vid höjd beredskap genom planering, resurssättning, utbildning och övning

Vård- och omsorgsboende

- Vård- och omsorgsboende ansvarar för service, stöd, vård och omsorg till personer över 65 år.
- Verksamhetsområdet omfattar särskilt boende och korttidsplats.
- Verksamhetsområdet innefattar 10 boenden.
- Inom området arbetar cirka 400 medarbetare.

Målbilden för verksamheten är att de levererar livsviktig och samhällsviktig service för boende och brukare i tre dagar själv, för att sedan i samverkan med andra delar av kontoren och kommunen verka i 90 dagar under omställning till fullbordad krigsorganisation.

Rekommenderade åtgärder

- Slutföra pågående uppbyggnad av redundansmateriel
- Säkerställa tillgång till ledningsrum med ändamålsenlig utrustning
- Systematisk övning av kontinuitetsplaner
- Planera och öva krisledningsfunktioner i stab
- Nödvattenresurser behöver säkerställas
- Säkerställa sanitet vid avbrott i avloppssystem

Ordinärt boende

- Ordinärt boende ansvarar för service, stöd, vård och omsorg i det egna hemmet eller motsvarande till personer över 65 år
- Verksamhetsområdet ordinärt boende omfattar hemtjänst, nattpatrull, trygghetslarm, boendestöd och dagverksamhet
- Området har 12 hemtjänstenheter

Målbilden för verksamheten är att de levererar livsviktig och samhällsviktig service för boende och brukare i tre dagar själv, för att sedan i samverkan med andra delar av kontoren och kommunen verka i 90 dagar under omställning till fullbordad krigsorganisation.

Rekommenderade åtgärder

- Slutföra pågående uppbyggnad av redundansmateriel
- Säkerställa tillgång till ledningsrum med ändamålsenlig utrustning
- Systematisk övning av kontinuitetsplaner
- Planera och öva krisledningsfunktioner i stab
- Nödvattenresurser behöver säkerställas

Hälso-och sjukvård

Hälso- och sjukvårdsorganisationen ansvarar för basal hälso- och sjukvård för de som vistas på våra vård- och omsorgsboenden, korttidsplatser, bor i bostad med särskild service enligt LSS, vistas i dagverksamhet eller har behov av hemsjukvård. Ansvaret omfattar sjukvård, omvårdnad, rehabilitering och hjälpmedel.

Målbilden för verksamheten är att de levererar livsviktig och samhällsviktig service för boende och brukare i tre dagar själv, för att sedan i samverkan med andra delar av kontoren och kommunen verka i 90 dagar under omställning till fullbordad krigsorganisation.

Rekommenderade åtgärder

- Slutföra pågående uppbyggnad av redundansmateriel
- Säkerställa tillgång till ledningsrum med ändamålsenlig utrustning
- Systematisk övning av kontinuitetsplaner
- Planera och öva krisledningsfunktioner i stab

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning

Verksamheten omfattar personlig assistans, ledsagning, avlösarservice i hemmet, korttidsvistelse, boendestöd, bostad med särskild service för vuxna och daglig verksamhet.

Området är uppdelat på två områdeschefer enligt följande:

- Daglig verksamhet, boendestöd samt verksamhetsutvecklare och utvecklingsledare.
- Bostad med särskild service, korttidsvistelse enligt LSS, personlig assistans samt ledsagning och avlösning.

Målbilden för verksamheten är att de levererar livsviktig och samhällsviktig service för boende och brukare i tre dagar själv, för att sedan i samverkan med andra delar av kontoren och kommunen verka i 90 dagar under omställning till fullbordad krigsorganisation.

Rekommenderade åtgärder

- Slutföra pågående uppbyggnad av redundansmateriel
- Säkerställa tillgång till ledningsrum med ändamålsenlig utrustning
- Systematisk övning av kontinuitetsplaner
- Planera och öva krisledningsfunktioner i stab
- Nödvattenresurser behöver säkerställas
- Säkerställa sanitet vid avbrott i avloppssystem

Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning

- Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning ansvarar för myndighetsutövning inom verksamhetsområdena äldreomsorg och funktionsnedsättning.
- Ca 90 medarbetare med ledning och stödfunktioner.
- Myndigheten har två myndighetschefer och tre resultatenhetschefer.

Klienter och medborgare har rätt till stöd även under höjd beredskap och myndighetsutövningen behöver därför fortsatt kunna bedrivas. Prioriteringen ligger på liv och hälsa i de kontinuitetsplaner som tagits fram.

Rekommenderade åtgärder

- Slutföra pågående uppbyggnad av materiel för att klara avbrott i kritiska resurser
- Se över möjligheten att utöka redundans utifrån behovet av digital information
- Säkerställa tillgång till ledningsrum med ändamålsenlig utrustning
- Systematisk övning av kontinuitetsplaner
- Planera och öva krisledningsfunktioner i stab

4.2.5 Samhällsbyggnadskontoret

Samhällsbyggnadskontoret arbetar på uppdrag av tekniska nämnden och samhällsbyggnadsnämnden och ansvarar för hela samhällsbyggnadsprocessen – för såväl strategisk, långsiktig planering och utveckling, som drift och förvaltning av det offentliga rummet, och kommunens fastigheter och mark. Kontoret har en nyckelroll i och med ansvaret för kommunens fordonsenhet.

Kontoret är indelat i tre verksamhetsområden:

- Område planering
- Område genomförande
- Område drift och underhåll

Kontoret leds av kontorschef, tre verksamhetsområdeschefer samt ett antal enhetschefer. Utöver verksamhetsområdena finns det även stödfunktioner till kontorsledningen i form av ekonomistab med ekonomichef samt ledningsstab med stabschef.

I sammanställningen nedan har område planering slagits ihop med område genomförande då dessa ur analysverktygets dimensioner bedömdes ha så pass likartade förhållanden.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Till viss del har kontoret analyserat utökade uppgifter vid höjd beredskap. Under intervjuerna har samtal kring drivmedelslager, transport och upprätthållandet av samhällskritisk verksamhet förts. Projektet och kontoret är överens om att flera av de uppgifter som utförs i vardagen kommer att belastas ytterligare och kan behöva utökas i händelse av höjd beredskap, här åsyftas specifikt verksamheten drift och underhåll. Samhällsbyggnadskontoret bedöms utifrån ansvarsprincipen säkerställa upprätthållande av infrastruktur och transport samt tillhandahålla fordon, drivmedel och materiel som behövs för att upprätthålla infrastruktur.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter.

Projektet bedömer att tillkommande krigsuppgift för kontoret kan vara inom området brådskande begravningar i samverkan kommunstyrelsekontoret och socialkontoret.

Samhällsbyggnadskontoret bör tilldelas uppgiften att bistå kommunstyrelsens kontor vid kristidsverksamhet genom att ombesörja ransonering av drivmedel. Kontoret föreslås också bistå kommunstyrelsens kontor med samordning av reservkraft.

Samhällsbyggnadskontoret föreslås samordna arbetet med att upprätthålla sanitet och hygien tillsammans med Telgebolagen.

Önskad KDU-nivå

Kontoret föreslås nå krigsduglighetsnivå 4 till år 2030.

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner
- Gemensam utbildnings- och övningsfunktion för kontoret
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner
- Ta fram rutiner för alternativa sambandsmedel
- Ta fram en prioritering av samhällsviktig verksamhet
- Ta fram rutiner för omställning av personal
- Stärka förmågan att verka i stadshuset eller på motsvarande plats under ett avbrott i vattenförsörjningen
- Utse fast och alternativ ledningsplats
- Utse alternativt verksamhetsställe med reservkraft och nödvattenanslutning för medarbetare i stadshuset
- Säkra tillgången till robust kommunikation under störda förhållanden längs hela hotskalan
- Kontoret har förberett sig för tillkommande krigsuppgifter samt utökade uppgifter vid höjd beredskap genom planering, resurssättning, utbildning och övning

Drift och underhåll

Verksamheten har enheter inom:

- Administration
- Service och transport
- Parkenheter, geografiskt utspridda

Drift och underhåll arbetar med underhållsåtgärder, service och reparationer. Man ansvarar för vinterväghållning och sandsopning. Området har egen verkstad där reparationer görs. Man kan

också utföra arbeten med kranbilar samt hjullastare samt snickeriarbeten. Särskilda enheter arbetar också med grönskötsel samt andra uppgifter inom underhåll utifrån områdesindelningar. Verksamheten har ett högt beroende av underentreprenörer samt lagerhållning av insatsvaror relevanta för uppdragen.

Rekommenderade åtgärder

- Se över avtal för ökad uthållighet och robusthet
- Övnings- och utbildningsplan för avbrott i kritiska resurser
- Förbättrad kontinuitetshantering
- Säkerställ krisledningsförmåga i nödvändiga funktioner
- Färdigställ reservkraftförsörjning för kritiska resurser
- Dimensionera lager av nödvändig materiel för höjd beredskap
- Öka medvetenhet om allmän tjänsteplikt och höjd beredskap

Planering och genomförande

Planering har följande verksamheter

- Strategienheten har sitt huvudsakliga fokus på översiktlig planering för hållbar mark- och vattenanvändning samt bebyggelseutveckling, långsiktig infrastrukturplanering, samt strategiska frågor rörande gestaltning och arkitektur.
- Exploateringsenheten hanterar strategiskt kommunens markägor vid förvärv, försäljning och förädling, med målet att skapa en hållbar och attraktiv framtid för Södertälje.
- Enheten för geografisk information förvaltar och förädlar geografisk information och spelar en central roll i samhällsbyggnadsprocessen.
- Planenheten driver detaljplanearbetet från idé, där man bland annat tar fram skisser i tidiga skeden, fram till genomförandefasen.

Område genomförande har följande enheter:

- Enheten för byggprojektledning
- Parkeringsenhet
- Enheten för Park och Landskap
- Enheten för Gata och Trafik
- Bygglovenheten
- Enheten för Mark och fastighet

Rekommenderade åtgärder

- Övnings- och utbildningsplan för avbrott i kritiska resurser
- Förbättrad kontinuitetshantering
- Öka medvetenhet om allmän tjänsteplikt och höjd beredskap
- Säkerställ tillgång till utskrivna kartor för kritiska projekt

4.2.6 Socialkontoret

Socialkontoret styrs av lagar, föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen samt av socialnämnden som fattar beslut om övergripande inriktning och mål.

Arbetet inom socialkontoret leds av direktör tillsammans med resultatområdescheferna inom respektive område och stabschef. Inom Socialkontoret arbetar cirka 700 personer.

Kontoret är indelat i 4 verksamhetsområden:

- Första linjens stöd
- Barn och ungdom
- Arbete och försörjningsstöd
- Vuxen

Utöver verksamhetsområdena finns det även stödfunktioner till kontorsledningen.

Verksamhetsområdena är uppdelat i resultatenheter.

Första Linjens stöd arbetar för att göra det enklare för barn, unga, vuxna och familjer att få hjälp och stöd tidigt innan problem vuxit sig alltför stora.

Barn och ungdom har ansvar för råd, stöd och upplysningar kring socialtjänstens barn- och ungdomsvård. Barn och ungdom utreder, beslutar, genomför och följer upp insatser till barn och ungdomar upp till 20 år enligt socialtjänstlagen och lagen om vård av unga. Barn och ungdom arbetar även förebyggande gentemot barn, ungdomar och familjer.

Arbete och försörjningsstöd erbjuder invånare i Södertälje kommun sociala insatser så att de förbättrar sina förutsättningar att leva ett socialt värdigt liv. Barnperspektivet beaktas särskilt.

Vuxen utreder, beslutar och följer upp insatser till vuxna - 20 år och uppåt – med psykisk funktionsnedsättning/allvarlig psykisk ohälsa och/eller beroendeproblematik. Insatser erbjuds i första hand internt i kommunens egen öppenvård och egna boenden, men i vissa fall även i extern form.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Kontoret bedömer att verksamheten skulle belastas särskilt under höjd beredskap utifrån att kontorets målgrupp till stor del består av särskilt utsatta människor. En stor del av kontorets arbete ses som samhällskritisk och det finns anledning att anta att fler människor skulle behöva stöd från kontoret vid höjd beredskap. Därför kan socialkontoret behöva ställa om och utöka delar av sina verksamheter vid ett förändrat säkerhetsläge. En utökad uppgift under höjd beredskap skulle kunna vara att samordna stödgrupper, kriscenter och samverkan med vård och civilsamhället. Inom ramen för krisstöd som bedöms som socialkontorets ordinarie uppdrag kan även tänkas ingå att stödja särskilda grupper att ta skydd in i skyddsrum eller andra skyddade utrymmen.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter. Projektet föreslår att socialkontoret tilldelas tillkommande krigsuppgift (i samverkan med kommunstyrelsekontoret och omsorgskontoret) vid utrymning, inkvartering och anvisning till skyddsrum. I krigsuppgiften utrymning och inkvartering ingår att planera och genomföra utrymning från områden där det finns risk för liv och hälsa, samt samverkan med berörda parter för att koordinera evakueringen. Här ingår även att ta emot inkvarterade personer i säkra områden samt eventuellt flyktingmottagande (som anses falla på socialkontoret utifrån ansvarsprincipen).

Gällande den tillkommande krigsuppgiften brådsakande begravningar föreslås socialkontoret tillsammans med kommunstyrelsekontoret samt samhällsbyggnadskontoret ta ett utökat ansvar gällande planering och genomförande.

Utöver detta har kommunen ett ansvar vad gäller vårdlandsstöd där socialkontoret föreslås ingå i samordningen och hanteringen i samverkan med framför allt kommunstyrelsekontoret och Telgekoncernens bolag

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner för kontoret
- Gemensam utbildnings- och övningsfunktion för kontoret
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner dimensionerade utifrån att hålla i gång egen verksamhet i 3 dagar med egna resurser
- Kunskapshöjande åtgärder som exempelvis utbildning om skyddsrum
- Säkerställa att ledningsplatsen är utrustad och besluta alternativ ledningsplats.
- Säkerställ finansiering för inköp av förnödenheter
- Säkerställ förnödenheter för avbrott i el, vatten, telefoni och it
- Prioritera rutiner för att säkerställa att förnödenheterna är driftsatta för att klara 3 dagars avbrott
- Prioritera arbetet med kontinuitetsplaner.
- Kontoret har förberett sig för tillkommande krigsuppgifter samt utökade uppgifter vid höjd beredskap genom planering, resurssättning, utbildning och övning

Första linjens stöd

Första linjens stöd utgörs av fyra enheter:

- Stöd till vuxna
- Stöd till unga
- Stöd till familj
- Stöd i relationer

Rekommenderade åtgärder

- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner dimensionerade utifrån att hålla i gång egen verksamhet i tre dagar med egna resurser
- Kunskapshöjande åtgärder som exempelvis utbildning om elavbrott, skydd och skyddsrum
- Säkerställ finansiering för inköp av förnödenheter
- Säkerställ förnödenheter för avbrott i el och vatten

Barn och ungdom

Barn och Ungdom utgörs av åtta enheter:

- Mottagning och socialjour
- Myndighet Barn
- Myndighet ungdom
- Myndighet Placering
- Uppdragstagarenheten
- Öppenvård barn
- Öppenvård ungdom
- Verksamhetsstöd

Rekommenderade åtgärder

- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner dimensionerade utifrån att hålla i gång egen verksamhet i 3 dagar med egna resurser
Särskild fokus på inrymning vid övning
- Kunskapshöjande åtgärder som exempelvis utbildning om kommunens krisledning, skydd och skyddsrum
- Säkerställ finansiering för inköp av förnödenheter
- Säkerställ förnödenheter för avbrott i el och vatten

- Prioritera rutiner för att säkerställa att förnödenheterna är driftsatta för att klara 3 dagars avbrott
- Rutiner för alternativa sambandsmedel och rutiner för alternativa samband
- Prioritera arbetet med kontinuitetsplaner

Arbete och försörjningsstöd

Arbete och försörjningsstöd utgörs av tre enheter:

- Egen försörjning
- Mottagning och utredning
- Verksamhetsstöd försörjningsstöd

Rekommenderade åtgärder

- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner dimensionerade utifrån att hålla i gång egen verksamhet i 3 dagar med egna resurser. Särskild fokus på att leda besökare rätt
- Kunskapshöjande åtgärder som exempelvis utbildning om kommunens krisledning, skydd och skyddsrum
- Säkerställ förnödenheter för avbrott i el och vatten
- Prioritera rutiner för att säkerställa att förnödenheterna är driftsatta för att klara 3 dagars avbrott
- Rutiner för alternativa sambandsmedel och rutiner för alternativa samband
- Prioritera arbetet med kontinuitetsplaner

Vuxen

Vuxen består av två enheter:

- Socialpsykiatri
- Skadligt bruk och beroende

Rekommenderade åtgärder

- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner
- Kunskapshöjande åtgärder som exempelvis utbildning om kommunens krisledning, skydd och skyddsrum
- Säkerställ finansiering för inköp av förnödenheter
- Säkerställ förnödenheter för avbrott i el och vatten
- Prioritera rutiner för att säkerställa att förnödenheterna är driftsatta för att klara 3 dagars avbrott
- Rutiner för alternativa sambandsmedel och rutiner för alternativa samband.
- Prioritera arbetet med kontinuitetsplaner

4.2.7 Utbildningskontoret

Utbildningskontoret arbetar på uppdrag av utbildningsnämnden och kommunalnämnderna. Kontoret ansvarar för kommunens utbildningsverksamhet inom förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Inom utbildningskontoret finns även resurscentrum och utbildningsstaben.

Utbildningsverksamheten är indelad i fyra verksamhetsområden:

- Förskola
- Grundskola och anpassad grundskola
- Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

- Vuxenutbildningen och yrkeshögskola

Till detta finns även två stödjande verksamhetsområden:

- Resurscentrum där kostenheten ingår
- Utbildningsstaben

Kontoret leds av en kontorschef, sex verksamhetsområdeschefer samt ett antal enhetschefer. Utöver verksamhetsområdena finns det även stödfunktioner till kontorsledningen.

Utökade uppgifter vid höjd beredskap

Utbildningskontoret beskriver hur de reflekterat över sitt uppdrag vid ett förändrat säkerhetsläge och har till viss del gjort antaganden kring utökade uppgifter vid höjd beredskap och tillkommande krigsuppgifter.

Projektet bedömer att utbildningskontoret i händelse av höjd beredskap kommer att belastas vad det gäller att upprätthålla och vid behov skala upp utbildning och omsorgsverksamheten utifrån de behov som kan uppkomma. Till exempel kan utbildningskontoret komma att behöva skala upp omsorgen samt utöka befintliga verksamheter så som fritids och nattförskolan, detta bedöms falla under ansvarsprincipen och ses därför inte som en tillkommande krigsuppgift. Vidare kan det ställas krav på att vissa gymnasie- och vuxenutbildningar kan komma behöva prioriteras samt komprimeras eller ställas om utifrån situationens krav.

Utöver detta bedömer projektet att kostenheten kan komma att belastas ytterligare under höjd beredskap. Utifrån ansvarsprincipen kan det antas att kostenheten behöver ta ett utökat ansvar för livsmedelsförsörjningen där det ingår att försörja kommunens klienter och personal med mat och livsmedel. I händelse av höjd beredskap kan det finnas ett behov av att skala upp produktionen av måltider och eventuellt etablera nödmatstationer samt utöka sin lagerhållning.

Kontoret behöver i händelse i höjd beredskap ta ett särskilt ansvar för att eleverna inryms i skyddsrum eller andra skyddade utrymmen.

Tillkommande krigsuppgifter

Vid analystillfället finns inga tilldelade krigsuppgifter. Projektet föreslår inga tillkommande krigsuppgifter för utbildningskontoret.

Önskad KDU-nivå

Kontoret föreslås nå krigsduglighetsnivå 4 till år 2030.

Rekommenderade åtgärder

- Bemanna stabsfunktioner för kontoret
- Gemensam utbildnings- och övningsfunktion för kontoret
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner
- Utse och besluta alternativ ledningsplats samt samlingsplatser vid var sida av kanalen
- Säkerställ förnödenheter för avbrott i el, vatten, telefoni och it
- Prioritera arbetet med kontinuitetsplaner
- Planera för att personal kan övernatta i anslutning till arbetsplatsen
- Kontoret har förberett sig för utökade uppgifter vid höjd beredskap genom planering, resurssättning, utbildning och övning

Förskola

Verksamheten har enheter inom förskola. Kommunens förskolor är indelade i 13 förskoleområden som i sin tur består av mellan fyra och sju förskolor. Varje område är en

självständig resultatenhet och leds av en rektor som också är resultatenhetschef. De fristående förskolorna i kommunen bedriver verksamhet med olika pedagogiska inriktningar och de kommunala förskolorna har tagit ställning för en gemensam inriktning där inspiration hämtas från pedagogiken i Reggio Emilia.

Rekommenderade åtgärder

- En för kontoret gemensam utbildning- och övningsfunktion som kan ansvara för framtagandet av utbildning- och övningsplan samt planering och genomförande av densamma.
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner.
- En gemensam och finansierad miniminivå för alla förskolor vad gäller vilken beredskapsutrustning som ska finnas ute på enheterna.
- Reservkraft och nödvattenförsörjning på utpekade förskolor
- Rutiner för alternativa sambandsmedel och rutiner för alternativa samband.

Grundskola

Verksamheten har enheter inom:

- Grundskola
- Anpassad grundskola

I Södertälje finns det 21 kommunala grundskolor och fem kommunala anpassade grundskolor. Varje skola leds av en rektor som har ansvar över utbildningen. Verksamheten i sin helhet leds av en verksamhetschef som har ansvar för styrning, ledning, och uppföljning av enheterna med särskilt fokus på:

- verksamhetens innehåll och kvalitet
- effektivitet och ekonomi
- ledarskap, kompetensutveckling och arbetsmiljö
- Har hittat en systematik för hantering av krishändelser mellan skolledning och kontorsledning.

Rekommenderade åtgärder

- En för kontoret gemensam utbildning- och övningsfunktion som kan ansvara för framtagandet av utbildning- och övningsplan samt planering och genomförande av densamma.
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner
- En gemensam och finansierad miniminivå för alla grundskolor vad gäller vilken beredskapsutrustning som ska finnas ute på enheterna
- Reservkraft och nödvattenförsörjning på utpekade grundskolor på var sida av kanalen
- Rutiner för alternativa sambandsmedel och rutiner för alternativa samband.
- Samtliga grundskolor i Södertälje kommun ska ha kontinuitetsplaner som beskriver hur verksamheten ska fortgå vid störningar i kritiska beroenden i minst tre dagar.

Gymnasieskola

Verksamheten har enheter inom:

- Gymnasieskolan
- Anpassade gymnasieskolan

Det finns fyra kommunala gymnasieskolor i Södertälje. Varje gymnasieskola är en självständig resultatenhet och skolans rektor är resultatenhetschef. Enheterna är tydligt avgränsade och

varje resultatenhetschef har stort ansvar och stora befogenheter när det gäller verksamhetens innehåll och kvalitet samt medarbetare och ekonomi.

Rekommenderade åtgärder

- En för kontoret gemensam utbildning- och övningsfunktion som kan ansvara för framtagandet av utbildning- och övningsplan samt planering och genomförande av densamma.
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner.
- En gemensam och finansierad miniminivå som anger vilken beredskapsutrustning som ska finnas ute på alla enheter inom gymnasieskolan
- Reservkraft och nödvattenförsörjning på utpekade gymnasieskolor.
- Rutiner för alternativa sambandsmedel och rutiner för alternativa samband.
- Samtliga gymnasieskolor i Södertälje kommun ska ha kontinuitetsplaner som beskriver hur verksamheten ska fortgå vid störningar i kritiska beroenden i minst tre dagar.
- Planering för vilka gymnasieutbildningar som ska prioriteras och eventuellt skalas upp i höjd beredskap. Planering för hur totalförsvarspliktiga elever kan stå till förfogande att tjänstgöra i kommunens olika verksamheter vid höjd beredskap.
- Prioriterade utbildningar såsom vårdutbildningar bör förses med reservkraft och nödvattenanslutning.

Vuxenutbildning och yrkeshögskolan

Verksamheten har enheter inom:

- Vuxenutbildning
- Yrkeshögskolan

Vuxenutbildningen erbjuder utbildning där kommunen är utbildningssamordnare och hos externa utbildningsanordnare.

- Grundläggande vuxenutbildning (åk 7-9)
- Gymnasial vuxenutbildning
- SFI-undervisning i svenska för invandrare
- SFA-medicin, svenska för akademiker
- Lärvux - särskild utbildning för vuxna
- Yrkesutbildning
- YH - Yrkeshögskola Södertälje
- Uppdragsutbildning

Rekommenderade åtgärder

- En för kontoret gemensam utbildning- och övningsfunktion som kan ansvara för framtagandet av utbildning- och övningsplan samt planering och genomförande av densamma
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner
- En gemensam och finansierad miniminivå för YH och vuxenutbildningarna vad gäller vilken beredskapsutrustning som ska finnas ute på enheterna
- Rutiner för alternativa sambandsmedel och rutiner för alternativa samband
- Samtliga YH- och vuxenutbildningar i Södertälje kommun ska ha kontinuitetsplaner som beskriver hur verksamheten ska fortgå vid störningar i kritiska beroenden i minst tre dagar
- Plan för vilka YH- och vuxenutbildningar som ska prioriteras och eventuellt skalas upp i höjd beredskap

- Plan för hur totalförsvarspliktiga elever kan stå till förfogande att tjänstgöra i kommunens olika verksamheter vid höjd beredskap
- Plan för höjd beredskap i syfte att nyttja resurser och kompetenser i andra delar av kommunen vid behov

Resurscentrum - Kostenheten

Resurscentrums organisation består av tre enheter: Modersmålsenheten, Kostenheten och Lärande och hälsa.

Kostenheten arbetar mot förskola, skola och äldreomsorg och driver tillagnings- och mottagningskök. Kostenheten stöttar även övriga måltidsverksamheter i kommunen i diverse kostfrågor, såsom till exempel val av livsmedel, ombyggnadsfrågor och frågor kopplat till livsmedelssäkerheten.

Rekommenderade åtgärder

- En för kontoret gemensam utbildning- och övningsfunktion som kan ansvara för framtagandet av utbildning- och övningsplan samt planering och genomförande av densamma
- För kostenheten bedöms utbildning och övning under förhållanden där nödvatten inte körs ut som prioriterad
- Systematisk och regelbunden utbildning och övning utifrån kontinuitetsplaner
- Utökad lagerhållning av vatten för att kunna laga mat och sköta basal hygien
- Utöka lagerhållningen av förnödenheter för att kunna laga och servera mat utan elektricitet och vatten
- Rutiner för alternativa sambandsmedel och rutiner för alternativa samband
- Reservkraft och nödvattenförsörjning på utpekade kök förslagsvis på de som är utsedda till kriskök

5. Tillkommande krigsuppgifter och utökade uppgifter i höjd beredskap

Tillkommande uppgifter är uppgifter som kommunen bör planera för att bedriva under höjd beredskap utöver den ordinarie verksamheten.

Sammanfattningsvis så har projektet identifierat följande tillkommande krigsuppgifter och utökade uppgifter vid höjd beredskap med förslag på fördelning³:

Utökade och tillkommande uppgifter i höjd beredskap/krig	U=Utökad T=Tillkommande	Huvudansvar	Delansvar
Avfallshantering	U	KSK	Telge Återvinning
Beslut om förfogande	T	KSK	Telge AB
Brådskaande begravningar	T	KSK, SBK och SK	
Dricksvatten	U	KSK	Telge Nät, MK Telge Återvinning
Ekonomi och betalningssystem	U	KSK	Telge AB
Energi och reservkraft	U	KSK	SBK, Telge Nät, Telge AB, Telge fastigheter
Fastigheter och lokaler	U	KSK	
Hälsa, vård och omsorg	U	OK	Telge fastigheter
Inköp och försörjning	U	KSK, TI	Telge AB
IT och digital infrastruktur	U	KSK	Telge AB
Kristidsverksamhet	T	KSK	SBK, TI
Krisstöd	U	SK	
Kommunikation	U	KSK, Telge AB,	
Lagerhållning av material och utrustning	U	KSK, Telge AB	
Ledningsplatser	U	KSK, Telge AB	TF
Livsmedelsförsörjning	U	UK	

³ Se Bilaga 1 för förklaring av uppgifterna

Lämna upplysningar om krigsfångar och andra skyddade personer	T	KSK	
Miljö och djurskydd	U	MK	
Personalförsörjning	U	KSK	Telge AB
Samband	U	KSK	Telge AB
Samordning av frivilliga	T	KSK	KOF
Sanitet och hygien	U	SBK	Telge Återvinning, Telge Nät
Skola och barnomsorg	U	UK	TF
Skydd och bevakning	U	KSK	Telge AB
Skyddsrum	U	KSK	SK, OK, Telge AB
Särskilda samlingsplatser / Trygghetspunkter	U	KSK, KOF	Telge AB, UK
Stöd till Försvarsmakten	U	KSK	
Transport och logistik	U	KSK, Telge AB, SBK	Telge Återvinning Södertälje Hamn
Utrymning & inkvartering (inkl. flyktingmottagande)	T	KSK, SK, OK	
Värdlandsstöd	T	KSK	Telge, SK

6. Sammanfattande kostnadsestimering

Kostnadsestimeringen är en grov uppskattning av vad en förmågeuppbyggnad enligt den omfattning som projektet föreslår skulle kosta i investeringskostnader och driftkostnader. I kostnadsestimeringen ingår ej kostnader för reservvatten eller redundans för energiförsörjning utöver reservkraft. Projektet har inte räknat på alternativkostnad. Det är i dagsläget osäkert hur kommande statliga finansieringsmodeller av beredskap kommer att se ut.

Denna estimering är för den totala kostnaden fram till år 2030, detta innebär att den årliga kostnaden är cirka en fjärdedel av det redovisade. Kostnaderna är uppdelade i kommunövergripande kostnader samt kostnaden för respektive nämnd. Avrundning har gjorts till närmaste halv miljon. I de uppskattade kostnaderna för kommunövergripande åtgärder ingår exempelvis centrallager för förnödenheter och drivmedel, utökning av personella resurser, säkra elektroniska kommunikationer och ledningsplats. För utbildningsnämnden ingår kostnader för reservkraft och nödvattenanslutning. Tekniska nämndens uppskattade kostnad utgörs av drivmedel till fordon.

Södertälje kommun	<i>Investeringskostnader</i>	<i>Driftkostnader</i>
<i>Kommunstyrelsen</i>	55,5 Mkr	37 Mkr
<i>Kommunövergripande</i>		
<i>Kommunstyrelsen,</i> <i>Kommunstyrelsens kontor</i>	6,5 Mkr	3 Mkr
<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>	1 Mkr	0,5 Mkr
<i>Miljönämnden</i>	0,5 Mkr	0,5 Mkr
<i>Äldreomsorgsnämnden</i>	2,1 Mkr	0,8 Mkr
<i>Omsorgsnämnden</i>	0,4 Mkr	0,2 Mkr
<i>Stadsbyggnadsnämnden</i>	0,2 Mkr	0,1 Mkr
<i>Tekniska nämnden</i>	0,3 Mkr	
<i>Socialnämnden</i>	1,5 Mkr	0,5 Mkr
<i>Utbildningsnämnden</i>	36,5 Mkr	14,5 Mkr
<i>Riskmarginal 10%</i>	10,5 Mkr	6 Mkr
Totalt	115 Mkr	64 Mkr

Avslutande ord

Projekt Aegis genomfördes mellan augusti och december år 2025.

Följande personer deltog i projektet:

Projektledare: Ida Röjerås, Västerås stad

Deltagare: Alexander Forsberg, Västerås stad

Deltagare: Anna Bennich, Södertälje kommun

Deltagare: Johan Erikols, Västerås stad

Deltagare: Lisa Mattsson, Södertälje kommun

Deltagare: Natasha Engberg, Södertälje kommun

Deltagare: Ylva Åström, Södertälje kommun

Projektet vill tacka alla de verksamheter som har bidragit till resultatet.

Tack!

Bilaga 1. Utökade uppgifter vid höjd beredskap och tillkommande krigsuppgifter

Nedan finns en sammanställd beskrivning av utökade uppgifter vid höjd beredskap och tillkommande krigsuppgifter.

Avfallshantering

Hantering av hushålls- och farligt avfall. Innefattar sophämtning, förebyggande av sanitära risker samt smittspridning och förebyggande av negativ påverkan på miljön och energiförsörjningen.

Beslut om förfogande

Verkställa regeringens beslut om förfogande. Lagen ger kommunen rätt att förfoga över enskilda personers och företags egendom och tjänster om dessa behövs för att tillgodose totalförsvarets behov.

Brådskanie begravninor

Planering och genomförande av begravninor under kris eller höjd beredskap. Innefattar hantering av begravningsplatser, transporter och samverkan med religiösa samfund och myndigheter.

Ekonomi och betalningssystem

Säkerställande av kommunens betalssystem internt och externt. Innefattar störningar i elektroniska betalningar så som löner, leverantörsbetalningar, kortbetalningar samt omedelbara betalningar (exempelvis Swish eller kontanter). Här ingår även säkerställande av betalningsflöden och samverkan med banker och myndigheter.

Energiförsörjning

Elavbrott kan ske lokalt, regionalt och nationellt och kan pågå i dagar, veckor eller månader. Elavbrott påverkar även uppvärmning av fastigheter som till största delen sker med fjärrvärme. Planera för att upprätthålla värme- och elförsörjning till samhällsviktiga funktioner. Planera för att upprätthålla elförsörjning till samhällsviktiga funktioner. Innefattar reservkraftslösningar, bränsleplanering och underhåll av materiel.

Fastigheter och lokaler

Tillgodose behovet av lokaler för samhällskritisk verksamhet, innefattar värme, vatten, el, anpassning för nödverksamhet och eventuell omlokalisering.

Hälsa, vård och omsorg

Upprätthållande av vård och omsorg. Innefattar lagerhållning av material, läkemedel och samverkan med sjukvården. Kraven på en fungerande äldreomsorg, stöd och service till vissa funktionshindrade samt socialtjänst ökar då grupper i behov av dessa tjänster är extra sårbara vid krig. Dessa tjänster är även väsentliga för en fungerande personalförsörjning av totalförsvaret.

Inköp och försörjning

Genom försörjningsanalyser, upphandlingar och avtal säkerställa tillgång till nödvändiga varor och tjänster (utöver livsmedel, drivmedel, vårdmateriel och läkemedel). Innefattar upprätthållande av försörjningskedjor och prioritering av kritiska behov.

It och digital infrastruktur

Upprätthållande av drift för kritiska it-system. Innefattar kommunikationslösningar, uppkoppling, cybersäkerhet och redundans. Användare som har förberett mer robusta eller alternativa/redundanta kommunikationslösningar drabbas i lägre grad. Kraftig eller långvarig påverkan kan leda till behov av prioritering mellan samhällsviktiga verksamheter.

Kristidsverksamhet

Planering och genomförande av ransonering och priskontroll vid brist. Innefattar varufördelning, kupongsystem och samverkan med statliga myndigheter och näringsliv. Ansvar utgår från tillämplig fullmaktslagstiftning.

Krisstöd

Psykologiskt och socialt stöd till drabbade. Ett ökat antal människor kan behöva insatser från socialtjänst eller kommunal hälso- och sjukvård på grund av till exempel befolkningsförflyttningar, ökad psykisk ohälsa och social utsatthet som leder till utnyttjande, våld i nära relationer och barn som far illa. Innefattar stödgrupper, kriscenter och samverkan med vård och civilsamhället. Här ingår stöd till särskilt sårbara grupper.

Kommunikation

Intern och extern kriskommunikation förväntas öka. Otillbörlig informationspåverkan såsom desinformation och vilseledning från främmande makt kan öka, vilket försvårar beslutsfattande, polariserar grupper samt skapar misstro och skepsis mot rekommendationer, råd och inriktning från det offentliga. Innefattar samordning av information till allmänheten, mediekontakter, digitala kanaler och analog kommunikation.

Lagerhållning av material och utrustning

Leveranskedjor behöver diversifieras, lager med omsättningsvaror och komponenter behöver etableras och säkerställas. Avtal behöver finnas för att säkerställa förmågor, personal, maskiner, utrustning, reservdelar och komponenter. Här ingår lagerhållning av nödvändiga varor och tjänster utöver livsmedel, drivmedel, vårdmateriel och läkemedel.

Ledningsplatser

Tillgång till och drift av lokaler för krigsorganisationen. Säkerställa för ändamålet lämpligt utrustade ledningsplatser och vid behov alternativ ledningsplats.

Livsmedelsförsörjning

Efter en tid kan begränsningar i tillgången på livsmedel uppstå på grund av begränsad import av livsmedel, råvaror och insatsvaror, vilket leder till störningar i primärproduktion, livsmedelstillverkning och distribution av livsmedel. Här ingår försörjning av mat till klienter och personal. Innefattar nödmatstationer, livsmedelslogistik och lagerhantering.

Lämna upplysningar om krigsfångar och andra skyddade personer

I fredstid ska kommuner och regioner hjälpa till med att förbereda den nationella upplysningsbyråns verksamhet. I Sverige har Röda Korset fått i uppdrag av staten att upprätta och bemanna byrån. Nationella upplysningsbyråns uppgift är att ta emot, centralisera och vidarebefordra information om krigsfångar och civila från fiendenationen som finns i Sveriges våld. Syftet är att ingen ska försvinna i samband med en konflikt och att den frihetsberövades familj ska få vetskap om fångenskapen och kunna ta kontakt. Här ingår ansvar för att ta emot och vidarebefordra information om krigsfångar och andra skyddade personer enligt internationell lagstiftning. Innefattar samverkan med statliga myndigheter och internationella organ.

Miljö och djurskydd

En ökad frekvens av djurhälsostörningar kan leda till utbrott av smitta bland djur och människor (zoonoser) och/eller i livsmedel, inklusive dricksvatten, vilket leder till ökad belastning på myndigheter i livsmedelskedjan. Inom miljö och djurskydd ingår hantering av miljöfrågor. Innefattar evakuering av djur och förebyggande samt hantering av skador på miljön.

Dricksvatten

Säkerställande av dricksvatten vid störningar i hela hotskalan. Innefattar samordning avseende tappställen, tankar och distribution.

Personalförsörjning

Säkerställande av bemanning i samhällsviktiga funktioner. Innefattar omfördelning av personal, krigsplacering och hantering av allmän tjänsteplikt.

Samband

Tillgången till informations- och ledningssystem kan störas eller slås ut. Förmågan till ledning och samverkan och möjligheterna för aktörerna inom totalförsvaret att kommunicera med varandra kan kraftigt försvåras eller utebli. Användare som har förberett mer robusta eller alternativa/redundanta kommunikationslösningar drabbas i lägre grad. Kraftig eller långvarig påverkan kan leda till behov av prioritering mellan samhällsviktiga verksamheter. Här ingår att säkerställa alternativa samband vid störda förhållanden. Här ingår såväl digital som analoga lösningar.

Sanitet och hygien

Avbrott i ledning respektive rening av avloppsvatten kan öka risken för smittspridning, sanitära problem hos verksamheter och enskilda samt negativ påverkan på miljön. Under sanitet och hygien ingår att ansvara för tillgång till sanitära lösningar och hygienprodukter. Här ingår även ansvar för avloppssystemet och omhändertagande av avfall som blir resultatet av ett icke fungerande avloppssystem. Inom sanitet och hygien ingår även att förebygga smittspridning.

Skola och barnomsorg

Upprätthållande av undervisningsverksamhet för barn och unga. Innefattar trygghet, mat och omsorg utifrån det behov som kan uppkomma. Här ingår uppdraget att driva nattförskola.

Särskilda samlingsplatser/Trygghetspunkter

Upprätta och driftsätta särskilda samlingsplatser/Trygghetspunkter. Syftet med trygghetspunkter är ökad trygghet, tillgänglighet och närhet till hjälp och stöd i händelse av samhällsstörningar, kriser och krig.

Skyddsrum

Människor kan behöva söka skydd i skyddsrum och andra skyddade platser till följd av motståndarens bekämpning. Områden påverkade av strider och bekämpning kan behöva utrymmas och människor inkvarteras. Utrymning kan även ske spontant. Barn, sjuka, äldre och människor med funktionsnedsättning kan behöva hjälp att förflytta sig samt ta sig till skyddsrum. Här ingår att ansvara för skyddsrum i kommunala fastighetsbestånd. Här omfattas även hjälp och att stödja särskilda grupper att ta skydd i skyddsrum eller andra skyddade utrymmen.

Skydd och bevakning

Det kan uppkomma ett ökat behov av bevakning på kritiska platsen och kritiska objekt. Attacker eller sabotage mot personal och anläggningar inom samhällsviktig verksamhet kan ske och

behovet av skydd och bevakning ökar. Begränsade personalresurser leder till prioriteringar i detta skydd.

Stöd till Försvarsmakten

Tillhandahållande av civila resurser till Försvarsmakten. Innefattar transport, logistik, personal och hantering av känsliga uppgifter samt förebyggande åtgärder genom att teckna avtal över villkor.

Transport och logistik

Viktig transportinfrastruktur kan bekämpas och slås ut, med potentiellt kraftigt förlängda transporttider. Här omhändertas samordning av alla transporter inom kommunen, inklusive människor, material och förnödenheter. Innefattar planering av rutter, fordonsresurser och bränsleförsörjning.

Utrymning och inkvartering (inkl. flyktingmottagande)

Här åsyftas att planera och genomföra utrymning från områden där det finns risk för liv och hälsa. Samverka med länsstyrelsen och andra myndigheter för att koordinera evakuering. Mottagning och inkvartering av evakuerade personer till säkrare områden. Här ingår särskilt stöd till särskilt sårbara grupper utifrån ansvarsprincipen. Regional enskild inskränkning av fri- och rättigheter inom befintlig lagstiftning kan ske, såsom tillfälligt tillträdesförbud till eller utrymning av ett geografiskt område.

Värdlandsstöd

Värdlandsstöd är ett åtagande som behöver kunna genomföras i olika former såväl i fred som i höjd beredskap. Ansvarer omfatta att bistå Försvarsmakten med exempelvis anvisning av grupperingsplan och lämpliga lokaler, anvisning för dricksvattenförsörjning och avfallshantering, anvisning för drivmedelsförsörjning, anvisning för sjukvård, livsmedelsförsörjning och kontakten men lokalt näringsliv.

Samordning av frivilliga

Stor del av kommunens verksamheter kommer vid höjd beredskap behöva personalförstärkning och ett förslag till lösning kan vara att personalförstärka med de frivilliga försvarsorganisationerna.